

Försäkringsvillkor

för förmånsbestämd FTP 2 i Alecta

Gäller från och med 1 januari 2026

Innehåll

Försäkringsavtalet	3
Pensionsmedförande lön	7
Pensionsgrundande tjänstetid	9
Intjänandesamordning	10
Förmånsbestämd ålderspension	11
Ursprunglig FTPK	16
Familjepension	19
Särskild barnpension	23
Sjukpension	25
Premiebefrielse på grund av arbetsoförmåga	29
Kollektiv slutbetalning	31
Premier och premiebetalning	32
Överskott till försäkrade och försäkringstagare	34
Information från Alecta	36
Om du inte är nöjd	37
Ordlista	38

Har du frågor är du välkommen att kontakta oss
Alecta Tjänstepension Ömsesidigt
Telefon 020-78 22 80
103 73 Stockholm | alecta.se

Alecta är förvaltare av tjänstepension sedan 1917.
Vi står på kundernas sida med ett enda fokus
– att erbjuda trygghet under och efter arbetslivet.

1. Försäkringsavtalet

1.1 Inledning

Dessa försäkringsvillkor gäller för förmånsbestämda försäkringar enligt Försäkringsbranschens tjänstepensionsplan, avdelning C (FTP 2 och ursprunglig FTPK) i Alecta. FTP är två likalydande kollektivavtal mellan Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation FAO och Forena samt mellan FAO och Akavia och Sveriges Ingenjörer.

Nyanslutning av ett företag till FTP 2 i Alecta kan ske först efter särskild prövning av Alecta.

Försäkringsvillkoren beskriver och förtydligar kollektivavtalet om FTP-planens avdelning C, FTP 2 (nedan FTP 2). För försäkringarna gäller, förutom dessa försäkringsvillkor:

- Svensk lag.
- Vid varje tidpunkt gällande överenskommelse om FTP-planen.
- Alectas vid varje tidpunkt gällande försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag.
- Alectas vid varje tidpunkt gällande tillämpningsregler avseende FTP 2. Eftersom regelverket för FTP 2 är mycket omfattande återges endast planens huvudregler i dessa försäkringsvillkor. Kompletterande regler finns i många fall i Alectas tillämpningsregler.
- Beslut i FTP-nämnderna.

Basbelopp

Med prisbasbelopp, förhöjt prisbasbelopp respektive inkomstbasbelopp i Alectas försäkringsvillkor avses de basbelopp som för varje år fastställs enligt 2 kap. 7 § respektive 8 § samt enligt 58 kap. 27 § socialförsäkringsbalken (2010:110).

1.2 Anställda som omfattas av FTP 2

I denna punkt beskrivs kortfattat vilka anställda som omfattas av FTP 2. Beskrivningarna nedan syftar bara till att översiktligt upplysa om kollektivavtalet och kan inte åberopas gentemot Alecta som grund för att omfattas av försäkring enligt dessa försäkringsvillkor.

Anställda som kan omfattas av FTP 2 är de som är födda före 1972 samt de som enligt övergångsregeln 2008 valt att avstå från FTP 1 (FTP-avtalets avdelning A punkt 5.2.1).

1.3 Försäkringsvillkorens omfattning

Följande kollektivavtalade förmåner ingår i FTP 2 och omfattas av dessa försäkringsvillkor:

Till den försäkrade	
a.	Förmånsbestämd ålderspension
b.	Ursprunglig FTPK
c.	Sjukpension
Till efterlevande vid försäkrads dödsfall	
d.	Familjepension
e.	Särskild barnpension
Premiebefrielse	
f.	Premiebefrielse på grund av arbetsoförmåga
g.	Kollektiv slutbetalning

1.4 Försäkringsgivare

Försäkringsgivare är Alecta Tjänstepension Ömsesidigt (Alecta), organisationsnummer 502014-6865. Alecta är ett ömsesidigt tjänstepensionsbolag med säte i Stockholm. Delägare är dels försäkringstagarna, dels de försäkrade.

1.5 Försäkringstagare – försäkrad – förmånstagare

Försäkringstagare är arbetsgivare som har försäkringsavtal med Alecta för FTP 2. Försäkringsavtalet tecknas genom Collectum. I de fall som anges nedan under "försäkrad", anses dock den försäkrade vara försäkringstagare istället för arbetsgivaren.

Försäkrad är den person på vars liv eller hälsa försäkringen är tecknad. Försäkringen tecknas av arbetsgivare, med den anställda som försäkrad. Den anställda kvarstår som försäkrad, även sedan en anställning har upphört. Den försäkrade anses även vara försäkringstagare i fråga om rätten till försäkringsersättning (pension eller engångsbelopp vid återköp) och i fråga om rätten att flytta pensionskapitalet till annan försäkringsgivare.

Förmånstagare är den som försäkringsbelopp ska betalas ut till. För ålderspension och sjukpension är förmånstagaren alltid den försäkrade. För familjepension och särskild barnpension gäller reglerna i punkt 7, *Familjepension* respektive punkt 8, *Särskild barnpension*.

1.6 Om Collectum

Alecta har träffat administrationsavtal med Collectum. Detta innebär bland annat att Collectum för Alectas räkning tecknar, ändrar och avslutar försäkringsavtal, samlar in uppgifter som ska ligga till grund för förmåner och premier, utför hälsoprövning, fakturerar premier samt lämnar generell information om FTP 2 till försäkringstagarna och de försäkrade. Collectum företräder därmed Alecta i dessa uppgifter även när det inte särskilt anges i dessa försäkringsvillkor.

1.7 Anslutning till FTP-planen, pensioneringsavtal och anmälan av försäkrade

Anslutning till FTP-planen

Anslutning till FTP-planen sker genom att arbetsgivare tecknar pensioneringsavtal med den valcentral som utsetts av FTP-nämnderna. Arbetsgivare med FTP 2 ska, utöver pensioneringsavtalet ovan, ha försäkringsavtal med försäkringsgivare för FTP 2.

Denna försäkringsgivare försäkrar alla delar av FTP 2 med undantag för (premiedragande) FTPK samt obligatoriskt och förstärkt familjeskydd.

Försäkringsavtal om FTP 2 i Alecta tecknas genom Collectum, som företräder Alecta.

Anmälan av försäkrade

Arbetsgivaren anmäler sina anställda till FTP 2 genom Collectum, som sedan meddelar Alecta. Alecta tecknar därefter försäkringen enligt detta meddelande.

1.8 Tiden för Alectas försäkringsansvar

I försäkringsbekräftelsen anger Collectum från och med vilken tidpunkt försäkringsavtalet träder i kraft. Försäkringstiden löper sedan till dess försäkringen blivit utbetald i sin helhet, annullerats eller till dess försäkringen upphört på grund av att pensionskapitalet flyttats till annan försäkringsgivare.

Försäkringsavtalet kan sägas upp på det sätt som överenskommits i försäkringsavtalet. Försätts arbetsgivare i konkurs eller inleds ett likvidationsförfarande har Alecta rätt att säga upp försäkringsavtalet till upphörande från den tidpunkt då konkursen respektive likvidationen avslutas. Avtalet träder ur kraft tidigast vid utgången av månaden efter den då arbetsgivaren eller Alecta sagt upp avtalet.

För försäkringsavtal om förmåner som betalas med engångspremie har Alecta endast försäkringsansvar om försäkringstagaren betalar hela engångspremien inom den tid Alecta kräver. Om full betalning har skett i tid, träder Alectas försäkringsansvar i kraft från den tidpunkt som överenskommits med försäkringstagaren, exempelvis genom en accepterad offert.

När finansieringsformen för redan intjänad ålderspension och/eller ursprunglig FTPK ändras från PRI-modellen till försäkring i Alecta, så kallad PRI-inlösen, förekommer det att PRI Pensionsgaranti beslutar att arbetsgivaren måste göra sådan inlösen. Någon överenskommelse om inlösen behöver då inte finnas mellan Alecta och försäkringstagaren/arbetsgivaren. Som förmåner tecknade mot engångspremie räknas även så kallad successiv inlösen av arbetsgivarens PRI-skuld.

1.9 Förutsättningar för Alectas försäkringsansvar

Alectas försäkringsansvar gäller enbart försäkrade som är anmälda till Alecta genom Collectum. För anställda som omfattas av alternativ FTP enligt punkt 6.4 i FTP-planens avdelning C gäller ett begränsat försäkringsansvar grundat på den anmälan om alternativ FTP som arbetsgivaren gjort till Collectum. Försäkrade som genom anmälan till Alecta avstått från fortsatt intjänande av familjepension har inte rätt till sådant fortsatt intjänande.

Arbetsgivaren är skyldig att försäkra alla anställda som omfattas av försäkringsavtalet under dess giltighetstid. Arbetsgivaren ska också utan dröjsmål anmäla alla ändringar av de anställdas löner och andra förhållanden som kan påverka försäkringsskyddet. Exempelvis ska arbetsgivaren utan dröjsmål anmäla om försäkringens omfattning ska minskas som följd av att alternativ FTP ska gälla. Collectum lämnar närmare anvisningar om detta.

På Alectas begäran är försäkringstagaren och den försäkrade skyldiga att lämna sådana upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkringen eller förmånen ska tecknas, ändras eller i övrigt hanteras. Försäkringstagaren och den försäkrade ska ge riktiga och fullständiga svar på Alectas frågor.

Force majeure

Alecta ansvarar inte för förlust som kan uppstå om en behandling av ansökan, försäkringsfall eller utbetalning fördröjs på grund av krig, terrorhandling, krigsliknande förhållanden, politiska oroligheter, naturkatastrof, riksdagsbeslut, av myndighet vidtagen eller underlåten åtgärd, stridsåtgärd på arbetsmarknaden eller annan omständighet som ligger utanför Alectas kontroll. Förbehållet om stridsåtgärd gäller även om Alecta är föremål för eller själv vidtar sådan åtgärd. Befrielse från ansvar på grund av force majeure gäller så länge hindret kvarstår.

1.10 Hälsoprövning

Allmänna bestämmelser

Alecta kan neka försäkring för person som inte uppfyller Alectas krav beträffande sin arbetsförmåga. I vissa fall tillämpas dessutom krav på ett godtagbart hälsotillstånd. Bedömningen av arbetsförmåga och/eller hälsotillstånd med avseende på rätten till försäkring görs av Alecta eller Collectum.

Alecta respektive Collectum har rätt att begära in de uppgifter och handlingar som behövs för bedömningen av arbetsförmågan och hälsotillståndet från berörd person, arbetsgivaren (enbart beträffande arbetsförmågan), Försäkringskassan, läkare, vårdinrättning eller liknande. Bedömningen av hälsotillståndet får grundas på uppgifter som lämnas av dessa.

Huvudregel

FTP 2 beviljas, om den anställda vid tidpunkten för försäkringens ikraftträdande är arbetsför i den anställning som ligger till grund för anmälan. Partiellt arbetsför anställd beviljas försäkring på den arbetstid och lön som motsvarar den faktiska arbetsförmågan i anställningen, förutsatt att denna minst motsvarar arbetstidskravet i kollektivavtalet.

Undantag

I följande situationer gäller andra regler för hälsoprövning än vad som framgår av huvudregeln:

- A) För den tid som en redan gällande FTP-försäkring är premiebefriad kan FTP inte tecknas för den försäkrade genom en ny arbetsgivare för motsvarande arbetstid. När rätten till premiebefrielse inte längre gäller, bortfaller denna restriktion.
- B) I samband med nyanslutning av arbetsgivare, det vill säga när försäkringsavtal träffas med Alecta enligt punkt 1.7, *Anslutning till FTP-planen*, pensioneringsavtal och anmälan av försäkrade, beviljas inte FTP för en anställd som redan omfattas av motsvarande försäkring tecknad av arbetsgivaren hos annan försäkringsgivare och där han eller hon (nedan han) på grund av arbetsoförmåga har tillerkänts full premiebefrielse. När rätt till full premiebefrielse inte längre gäller, bortfaller denna avvikelse.
- C) För att FTP 2 ska beviljas för anställd som tidigare, i enlighet med bestämmelser i pensionsplanen, har avstått eller beviljats undantag från FTP 2, krävs förutom huvudregelns krav på arbetsförmåga, att den anställda uppfyller Alectas vid varje tidpunkt gällande krav beträffande sitt hälsotillstånd.
- D) Alecta har även i andra särskilda fall rätt att göra en hälsoprövning.

1.11 Begränsningar av förfogandet över försäkringarna

Försäkringen får inte överlåtas, pantsättas eller belånas och inte heller ändras på sådant sätt att den inte längre uppfyller villkoren för pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen (1999:1229).

FTP 2 är en tjänstepensionsförsäkring som har tecknats av en arbetsgivare på en anställds liv och till förmån för den anställda. Därför kan förmånsbestämd ålderspension, ursprunglig FTPK och familjepension inte utmätas för arbetsgivarens skulder.

1.12 Skatt

Försäkringen utgör enligt inkomstskattelagen (1999:1229) en pensionsförsäkring. Det belopp som utbetalas från försäkringen beskattas som inkomst av tjänst.

Alecta är skyldigt att i viss omfattning innehålla preliminär inkomstskatt. Alecta åtar sig att lämna kontrolluppgift enligt skatteförfarandelagen (2011:1244).

1.13 Flytträtt

Den försäkrade har rätt att flytta försäkringens värde beträffande ursprunglig FTPK enligt punkt 6.4, *Flytträtt*, till annan försäkringsprodukt inom Alecta eller till annan försäkringsgivare, som godkänts av FTP-nämnderna. I övrigt saknar försäkringstagare, försäkrad respektive förmånstagare rätt att flytta värdet av förmånsbestämd försäkring enligt punkt 1.3, *Försäkringsvillkorens omfattning*, till annan försäkringsgivare.

Försäkrad som tar tjänst inom EU-administrationen, och som tjänar in pension enligt EU:s pensionssystem, har dock rätt att överföra värdet av sina pensionsrättigheter till detta pensionssystem enligt lagen (2002:125) om överföring av värdet av pensionsrättigheter till och från Europeiska gemenskaperna.

1.14 Ändring av försäkringsvillkoren

Alecta får anpassa försäkringsvillkoren till framtida ändringar av FTP-planen liksom till ändringar av planens tillämpning som beslutats av kollektivavtalsparterna eller av behörigt organ utsett av dessa, till exempel FTP-nämnderna, utan samtycke från försäkringstagare, försäkrade eller förmånstagare.

Alecta har också rätt att ändra villkoren under försäkringstiden. Ändringar som normalt innebär en väsentlig försämring för försäkrade eller försäkringstagare får dock endast göras efter samtycke eller om ändringen är nödvändig till följd av ändrad lagstiftning, myndighets föreskrift eller ändrad lagtillämpning. Ändringar

av mindre betydelse får göras utan samtycke. Sådan ändring meddelas genom publicering av de nya villkoren på Alectas webbplats.

Ändringar av dessa försäkringsvillkor ska godkännas av FTP-nämnderna.

1.15 Personuppgifter

Alecta är personuppgiftsansvarig för de uppgifter som inhämtats för hanteringen av FTP-planen. Den personuppgiftsansvarige ansvarar för att behandlingen av personuppgifterna sker enligt bestämmelserna i aktuell dataskyddslagstiftning. De personuppgifter som behandlas är bland annat namn, personnummer, kontaktuppgifter, kontonummer och hälsouppgifter. Ändamålet med behandlingen är främst att kunna fullgöra de skyldigheter som finns inom ramen för FTP-planen och enligt lagar och myndighetsföreskrifter. Den registrerade har enligt dataskyddslagstiftningen vissa rättigheter. Detaljerad information om Alectas hantering av personuppgifter finns på Alectas webbplats.

1.16 Försättningsförsäkring

Den försäkrade har rätt att teckna fortsättningsförsäkring avseende sjukpension utan hälsoprövning. Försättningsförsäkringen får högst gälla det försäkringsbelopp som gällde när anställningen upphörde. En förutsättning är dock att den försäkrade omfattades av FTP:s sjukpension genom försäkring i Alecta direkt före anställningens upphörande. I övrigt saknas rätt att teckna fortsättningsförsäkring.

1.17 Försäkringsvillkor vid krig

Krigstillstånd i Sverige

Vid krigstillstånd i Sverige gäller lag (1999:890) om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m. för Alectas ansvarighet och rätt att ta ut tilläggspremie (krigspremie). Alecta är fri från krigsansvarighet enligt nämnda lag för försäkring som tecknats eller för utökning av försäkringsbelopp efter krigstillståndets inträde, eller inom en period av tre månader dessförinnan.

Deltagande i krig eller politiska oroligheter utom Sverige

Försäkringen gäller inte för

- dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar då den försäkrade deltar i krig eller politiska oroligheter utom Sverige
- dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter sådant deltagande och som kan anses bero på kriget eller oroligheterna.

Deltagande i militär fredsbevarande verksamhet i FN:s regi eller enligt beslut av OSSE (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) räknas inte som deltagande i krig eller politiska oroligheter.

Vistelse utom Sverige vid krig eller krigsliknande politiska oroligheter

Vistas den försäkrade utanför Sverige i område där krig eller krigsliknande politiska oroligheter råder – utan att själv delta – gäller att om försäkringen tecknades i samband med utresan till eller under vistelsen i området, och kriget eller oroligheterna då redan pågick eller uppenbar krigsfara förelåg, gäller inte försäkringen för dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar under vistelsen i området eller inom ett år efter dess slut och som kan anses bero på kriget eller oroligheterna.

2. Pensionsmedförande lön

2.1 Inledning

Storleken på förmånsbestämd ålderspension enligt punkt 5, familjepension enligt punkt 7, särskild barnpension enligt punkt 8 och sjukpension enligt punkt 9 är beroende av den försäkrades pensionsmedförande lön. Vad som tillgodoräknas som pensionsmedförande lön regleras i FTP-planens avdelning C punkt 3.

Den pensionsmedförande lönen beräknas på den årslön som gäller vid varje tidpunkt för respektive förmån och pensionsgrundande anställning.

Arbetsgivaren ska meddela Collectum alla ändringar av den försäkrades pensionsmedförande årslön, tillsammans med uppgift om från vilken tidpunkt ändringen gäller. Collectum meddelar Alecta om dessa ändringar. Storleken på förmånerna grundas alltid på denna lön.

Nedan beskrivs kortfattat hur den pensionsmedförande lönen ska beräknas. Mer detaljerade beskrivningar och vägledning för arbetsgivarens löneanmälan kan fås av Collectum. Beskrivningarna nedan syftar endast till att översiktligt upplysa om kollektivavtalet och kan inte åberopas gentemot Alecta för att få försäkringen grundad på en annan pensionsmedförande lön än den som Alecta fått uppgift om från Collectum. Försäkrad som har frågor om eller synpunkter på sin pensionsmedförande lön ska istället vända sig till Collectum.

2.2 FTP-planens huvudregler

Den pensionsmedförande lönen beräknas per pensionsgrundande anställning. Har den försäkrade samtidigt mer än en sådan anställning, tecknas en separat försäkring för varje anställning. Pensionsmedförande löner från olika anställningar summeras alltså inte.

I den pensionsmedförande lönen ska ingå:

- Den aktuella avtalade årslönen. Semestertillägg beaktas genom att månadslönen multipliceras med 12,3 för tjänsteman som per 31 december 2016 omfattades av FTP 2 och som var kvar i FTP-planen den 1 januari 2017. För tjänsteman som tillträdde en anställning den 1 januari 2017 eller senare och som vid anställningstillfället inte omfattades av FTP-planen beaktas semestertillägg genom att månadslönen multipliceras med 12,2. I underlaget för pensionsmedförande lön medräknas även under föregående kalenderår erhållen ersättning för mertid, regelmäsgt skiftarbete, förskjuten arbetstid, obekvämt arbetstid, jourtid eller beredskapstjänst.

- Vid rörliga lönedelar medräknas även den genomsnittliga inkomsten av avtalade provisioner, tantiem, bonus eller andra rörliga lönedelar under de närmast föregående tre åren samt vid ersättningsberättigad frånvaro, inkomst som avser kompensation för beräknat bortfall av rörlig lön till exempel semesterlön och sjukersättning. Om en genomsnittsbereäkning inte kan göras, till exempel därför att tjänstemannens anställning inte omfattat de närmast föregående tre åren, ska arbetsgivaren träffa överenskommelse med tjänstemannen om hur den pensionsmedförande lönen ska bestämmas.
- Om det i lokalt kollektivavtal eller mellan arbetsgivare och tjänsteman överenskommit om en förskjutning av förhållandet mellan fast och rörlig lön, ska rörlig lön för tiden före omläggningen omräknas med utgångspunkt från den överenskomna förskjutningen.

En av arbetsgivaren ensidigt beslutad ersättning som inte kan anses utgöra en del av anställningsavtalet, ingår inte i den pensionsmedförande lönen enligt ovan.

Vid beviljande av deltidspension enligt FTP-planens avdelning C punkt 7 ska arbetsgivaren även fortsättningsvis anmäla den pensionsmedförande lönen utifrån den sysselsättningsgrad som den försäkrade hade direkt före deltidspensionen.

2.3 Löneavstående (löneväxling)

Om en försäkrad utnyttjat ett erbjudande från arbetsgivaren om löneavstående (löneväxling), det vill säga har avstått viss lön för att istället få en annan överkommen förmån, ska sjukpensionen, enligt punkt 9, alltid beräknas på den reducerade lönen efter avståendet.

För övriga förmåner kan arbetsgivaren utforma sitt erbjudande om löneavstående (löneväxling)

- antingen så att även de övriga förmånerna beräknas på den reducerade lönen efter avståendet, eller
- så att de övriga förmånerna beräknas på den högre pensionsmedförande lön som skulle ha gällt, om avståendet aldrig hade skett.

2.4 Begränsning av lönehöjning när mindre än fem år återstår till pensionsåldern

En lönehöjning som inträffar när det återstår mindre än fem år till den försäkrades avtalade pensionsålder enligt FTP 2 blir inte alltid fullt pensionsgrundande.

För en sådan lönehöjning gäller, att den – för andra försäkringsförmåner än sjukpension – blir pensionsgrundande endast upp till en viss maximal procentsats. Resten av lönehöjningen blir inte pensionsgrundande utan ”kapas”. Den maximala lönehöjning som blir pensionsgrundande är knuten till höjningen av inkomstbasbeloppet enligt följande:

Antal månader kvar till pensionsåldern	Maximal lönehöjning som blir pensionsgrundande
1–12	1,00 x höjningen av inkomstbasbeloppet
13–24	1,05 x höjningen av inkomstbasbeloppet
25–36	1,10 x höjningen av inkomstbasbeloppet
37–48	1,15 x höjningen av inkomstbasbeloppet
49–59	1,20 x höjningen av inkomstbasbeloppet

Denna begränsning gäller inte för sjukpension enligt punkt 9.

Med höjningen av inkomstbasbeloppet menas den procentuella förändringen av inkomstbasbeloppet från året före året för lönehöjningen, till året för lönehöjningen.

3. Pensionsgrundande tjänstetid

3.1 Inledning

Storleken på förmånsbestämd ålderspension enligt punkt 5, familjepension enligt punkt 7 och särskild barnpension enligt punkt 8 är beroende av den försäkrades pensionsgrundande tjänstetid. Vad som tillgodosräknas som tjänstetid regleras i FTP-planens avdelning C punkt 4.

3.2 Intjänande av tjänstetid

Tjänstetid kan tillgodosräknas den försäkrade under tid då FTP 2 gäller för honom, dock tidigast från och med månaden efter den under vilken den försäkrade fyllt 25 år och som längst till och med månaden före den då den försäkrade har rätt till ålderspension enligt punkt 5.2, *Intjänandetid och utbetalningstid*.

Hänsyn tas även till tidigare intjänad pensionsgrundande tjänstetid, både då ålderspension tjänats in enligt FTP 2 och då intjänandesamordning med pensionsrätt utanför FTP 2 skett i enlighet med punkt 4, *Intjänandesamordning*. Hänsyn tas också till pensionsgrundande tjänstetid under tjänstledighet enligt FTP-planens avdelning C punkt 4.2.

Deltidsanställd tjänsteman

När tjänsteman övergår till reducerad arbetstid, ändras inte den pensionsgrundande tjänstetiden. Om tjänstgöringsgraden för deltidstjänsteman utökas, ska den beräknade tjänstetiden räknas om enligt FTP-planens avdelning C punkt 4.3. Det innebär att tjänstetiden före övergången räknas som pensionsgrundande till så stor del som svarar mot förhållandet mellan tjänstgöringsgraden före och efter övergången. Detta gäller ej tjänsteman som varit föräldraledig enligt lag.

3.3 Krav för oreducerade förmåner

För oreducerade förmåner krävs en pensionsgrundande tjänstetid om lägst 360 månader. Vid kortare tjänstetid än 360 månader reduceras pensionen med $1/360$ för varje månad som fattas.

4. Intjänandesamordning

4.1 Inledning

Reglerna för samordning bygger på FTP-planens avdelning C punkt 4.4 och på det regelverk som fastställts av FTP-nämnderna. Här ges en övergripande beskrivning av regelverket.

Vid beräkningen av förmånsbestämd ålderspension enligt punkt 5 och familjepension enligt punkt 7, tas alltid hänsyn till den pensionsrätt som den anställda har tjänat in i tidigare anställningar inom FTP 2. I vissa fall tas också hänsyn till tjänstepension som den försäkrade tidigare har tjänat in utanför FTP-planen. Detta kallas för intjänandesamordning (samordning). Samordning görs aldrig med intjänade FTP 1-förmåner.

Samordning görs i samband med att FTP 2-försäkring tecknas genom en ny arbetsgivare, ett så kallat inträde. Samordning innebär att

- ett belopp som motsvarar den tidigare intjänade pensionen räknas av från FTP 2, och
- tjänstetid som motsvarar den avräknade pensionen tillgodoräknas vid beräkningen av den FTP 2 som tecknas genom den nya arbetsgivaren.

Avsikten med samordning är att en försäkrad som byter anställning ska få ungefär samma FTP 2 som om man haft samma anställning med FTP 2 hela tiden. Reglerna om samordning är tvingande och det går inte att avtala att samordning inte ska ske.

4.2 Samordning av förmån

Tidigare intjänad pension ingår vid beräkningen av ålderspension respektive familjepension. Om den tidigare intjänade pensionen har en avvikande pensionsålder, räknas pensionen om till den pensionsålder som gäller för FTP 2.

Tidigare intjänad FTP 2 ingår med det faktiska belopp som gäller vid var tid.

Övriga intjänade pensioner utanför FTP 2 beräknas schablonmässigt enligt Alectas tillämpningsregler och kan vara fasta eller årligen indexerade. Om den tidigare intjänade pensionen följer ett för Alecta känt index, indexeras vanligen den avräknade pensionen med detta index. I övriga fall beräknas vanligen ett fast belopp, vilket betyder att det inte ändras över tiden (även om värdet av den tidigare intjänade pensionen i många fall förändras).

4.3 Samordning av tjänstetid

All tjänstetid som motsvarar tidigare intjänad FTP 2 tillgodoräknas. Också för annan tidigare intjänad pension tillgodoräknas all tidigare tjänstetid, om pensionsplanen betraktas som FTP 2-liknande. I övriga fall tillgodoräknas tidigare tjänstetid utifrån en beräkning som görs av Alecta, grundad på att den tidigare intjänade pensionen värderas jämfört med FTP 2.

4.4 Inhämmande av uppgifter

För att samordning ska kunna göras enligt fastställt regelverk behöver Alecta uppgift från den försäkrade om tidigare pension som har tjänats in utanför Alecta. Den försäkrade är skyldig att lämna sådan uppgift till Alecta och Alecta har rätt att inhämta uppgifter om tidigare pensionsrätt från andra försäkringsgivare och administratörer utan godkännande från den försäkrade.

I avvaktan på att svar inkommer från den försäkrade om tidigare intjänad pensionsrätt, är den förmånsbestämda pensionen och premien för denna preliminärt beräknad. Detta gäller även efter det att svar inkommit från den försäkrade till dess att samtliga svar från andra försäkringsgivare eller administratörer inkommit.

5. Förmånsbestämd ålderspension

5.1 Inledning

Förmånsbestämd ålderspension är reglerad i FTP-planens avdelning C punkt 6. Att pensionen är förmånsbestämd innebär att pensionens storlek är bestämd i försäkringsavtalet och att premien bestäms individuellt för varje försäkrad utifrån försäkringstekniska antaganden. Ålderspensionen tecknas som en sparförsäkring. Försäkrad, som kommit överens med sin arbetsgivare om att alternativ pensionslösning ska gälla för lönedelar mellan som lägst 7,5 inkomstbasbelopp och 30 inkomstbasbelopp, omfattas inte av förmånsbestämd ålderspension för dessa lönedelar.

5.2 Intjänandetid och utbetalningstid

Förmånsbestämd ålderspension tjänas in under tid då den försäkrade omfattas av FTP 2, dock tidigast från och med månaden efter den under vilken den försäkrade fyller 28 år och till och med månaden då premiebetalningen upphör eller som längst till och med månaden före den då den försäkrade har rätt till ålderspension.

Den försäkrade har rätt till ålderspension från och med den månad då han uppnår pensionsåldern om pensionsåldern är 65 år eller högre. I annat fall har den försäkrade rätt till ålderspension från och med månaden efter den då han uppnår pensionsåldern. Den försäkrade har rätt att ta ut pensionen före eller efter avtalad pensionsålder samt ändra utbetalningens längd och göra partiellt uttag. Den försäkrade kan också göra uppehåll i utbetalningen. Reglerna för respektive ändring framgår av punkt 5.8, *Utbetalning av pension och den försäkrades rätt att göra ändringar*.

5.3 Pensionens storlek, huvudregel

Ålderspensionen beräknas på den pensionsmedförande lönen med nedanstående procentsatser för respektive lönedel. I denna ålderspension ingår eventuell tidigare intjänad ålderspension inom FTP 2 samt annan ålderspension utanför FTP 2 som har avräknats enligt punkt 4, *Intjänandesamordning*.

Ålderspensionens storlek från 65 år i procent av pensionsmedförande lön:

Lön/lönedel i inkomstbasbelopp	Pension
-7,5	10 %
7,5-20	65 %
20-30	32,5 %

Vid avtalad pensionsålder som är lägre än 65 år utgör följande procenttal av den pensionsmedförande lönen ålderspensionens storlek till och med månaden före 65 års ålder:

Lön/lönedel i inkomstbasbelopp	Pension
-20	65 %
20-30	32,5 %

Med inkomstbasbelopp avses här inkomstbasbeloppet för det år då den försäkrade uppnår rätten till ålderspension. Om rätten till ålderspension uppnås i januari avses dock föregående års inkomstbasbelopp.

Ovanstående pension förutsätter att premier betalas fram till den avtalade pensionsåldern och att den försäkrade uppnår minst den tjänstetid som krävs för reducerad pension enligt punkt 3, *Pensionsgrundande tjänstetid*. Uppnås inte detta tjänstetidskrav reduceras pensionen.

Vid sänkning av arbetstiden beräknas ålderspensionen på annat sätt än vad som anges ovan. Se punkt 5.4, *Pensionens storlek vid sänkning av arbetstiden*.

Avvikelse

Då premiefrielse gällt till och med månaden före den då den försäkrade har rätt till ålderspension beräknas ålderspensionen på den pensionsmedförande lön, de basbelopp och basbeloppsgränser som gällde månaden före premiefrielsen. Även eventuellt pensionstillägg beräknas då med hänsyn till premiefrielsen, se 13.5, *Metoder för fördelning av överskott*.

Alternativ pensionslösning

Enligt FTP-planens avdelning C punkt 6.4 kan arbetsgivaren och den försäkrade komma överens om att för försäkrad med pensionsmedförande lön över tio inkomstbasbelopp tillämpa annan pensionslösning för lönedelar mellan som lägst 7,5 inkomstbasbelopp och 30 inkomstbasbelopp. Pensionen enligt punkt 5.3 beräknas då endast på lönedelen upp till den lönegräns som den alternativa pensionslösningen är avtalad att gälla ifrån. När överenskommelse om alternativ pensionslösning träffats ska den tillämpas så länge anställningen hos den aktuella arbetsgivaren kvarstår.

5.4 Pensionens storlek vid sänkning av arbetstiden

Vid sänkning av arbetstiden beräknas ålderspensionen på annat sätt än vad som anges ovan. Ett lönesänkingsfribrev hänförligt till den bortfallande arbetstiden läggs då till vid beräkning av pensionen vilket ger en högre pension än vid beräkning enligt huvudregeln. Lönesänkingsfribrevet beräknas enligt Alectas tillämpningsregler och motsvarar en viss andel av den pension som redan har tjänats in vid tidpunkten för sänkningen av arbetstiden. Lönesänkingsfribrevet minskar successivt vid senare utökning av arbetstiden, men inte annars. Effekten av denna successiva minskning är att om senare utökning av arbetstiden uppgår till minst den arbetstid som gällde före sänkningen av arbetstid, så finns det inte längre kvar något lönesänkingsfribrev.

5.5 Rätt till intjänad pension

Om den försäkrade slutar sin anställning före pensionsåldern eller om försäkringsavtalet upphör att gälla eller av annat skäl inte längre gäller för den anställda, ändras försäkringen till att motsvara den pension som redan är intjänad. Detta innebär fortsatt försäkring med nedsatt belopp.

Intjänad pension motsvarar det försäkringsbelopp som hittills tjänats in genom inbetalda premier och genom fördelning av överskott. Denna månadspension är garanterad. Om intjänad pension är högre än pensionen beräknad enligt punkt 5.3, eller i förekommande fall, enligt punkt 5.4 är det den intjänade högre pensionen som tillgodoräknas den försäkrade.

5.6 Minskning av ålderspension före 65 år vid samtidig ersättning på grund av sjukdom

Ålderspension med en avtalad pensionsålder som är lägre än 65 år minskas enligt följande regler:

Ålderspension på lönedel upp till tio prisbasbelopp minskas med vad den försäkrade har rätt till i form av sjukpenning enligt socialförsäkringsbalken (2010:110) om den försäkrade har rätt till premiebefrielse enligt punkt 10, *Premiebefrielse på grund av arbetsoförmåga*, omedelbart före pensionsåldern. Ålderspension på lönedel upp till 7,5 prisbasbelopp minskas också med sjukersättning och yrkes/arbetsskadelivränta enligt socialförsäkringsbalken (2010:110) samt med ersättningsplikt som staten ansvarar för, detta oavsett om den försäkrade haft rätt till premiebefrielse enligt punkt 10 eller inte. Om ålderspensionen är reducerad på grund av att den försäkrade inte har full tjänstetid reduceras minskningsbeloppet i motsvarande grad.

Vid partiell sjukpenning, sjukersättning, livränta eller ersättning som staten ansvarar för sker ovanstående beräkning på motsvarande andel av ålderspensionen.

Den återstående andelen betalas ut utan något avdrag. Under tid då sjukpenning betalas ut ska dock ålderspensionen, vid full tjänstetid, alltid betalas ut med minst fem procent av den försäkrades pensionsmedförande lön upp till tio prisbasbelopp. Är tjänstetiden reducerad eller sjukpenningen partiell ska procenttalet fem reduceras i motsvarande grad. Under tid då sjukersättning betalas ut ska dock minst det pensionsbelopp som gäller från 65 år betalas ut. Försäkrad är skyldig att meddela Alecta om denne får ersättning som medför avdrag eller om sådan ersättning förändras.

5.7 Flytträtt

Försäkringstagare, försäkrad och förmånstagare saknar rätt att flytta värdet av förmånsbestämd ålderspension enligt denna punkt till annan försäkringsgivare. Dock kan försäkrad, som tar tjänst inom EU-administrationen, ha rätt att överföra värdet av sina pensionsrättigheter till EU:s pensionssystem se punkt 1.13, *Flytträtt*.

5.8 Utbetalning av pension och den försäkrades rätt att göra ändringar

Pensionen betalas ut månadsvis i efterskott. Om den försäkrade inte begär något annat betalas ålderspensionen ut från avtalad pensionsålder enligt 5.2, *Intjänandetid och utbetalningstid*.

Avvikelse

För försäkrad som vid avtalad pensionsålder har rätt till sjukpension enligt punkt 9, *Sjukpension*, gäller istället att pensionen betalas ut från 66 år om den försäkrade inte begär något annat.

Varje utbetalning förutsätter att den försäkrade lever. Om den försäkrade dör före pensionsåldern kommer ingen pension att betalas ut. Om den försäkrade dör när utbetalningen påbörjats upphör rätten till pension senast månaden efter dödsfallet.

Den försäkrade kan ändra villkoren för pensionsutbetalningen jämfört med de från början avtalade genom förtida eller uppskjutet uttag, ändrad utbetalningstid och/eller partiellt uttag. Den försäkrade kan också göra uppehåll i pensionsutbetalningen. Reglerna för respektive ändring framgår nedan.

Den försäkrade kan ångra eller ändra sin begäran fram till och med månaden närmast före påbörjat pensionsuttag, men inte därefter. Försäkrad kan alltså inte ändra eller ångra uttag av pension, eller del av pension, som har börjat betalas ut. Den försäkrade har dock rätt att under utbetalningstiden, vid ett eller flera tillfällen, förlänga utbetalningstiden samt att göra uppehåll i pensionsutbetalningen.

Pensionen betalas ut till det bankkonto som den försäkrade anger, eller på annat sätt som överenskommits med den försäkrade.

Vid försenad utbetalning, det vill säga när utbetalningen görs senare än när rätten till den inträdde, betalar Alecta ränta. Räntesatsen återspeglar det allmänna ränteläget och följer den av Riksbanken fastställda referensräntan. Ränta utbetalas dock inte om den är mindre än 0,1 procent av utbetalningsårets prisbasbelopp. Alecta har rätt att ändra reglerna för ränteberäkning.

Återbetalning

Försäkrad som har fått pension med för högt belopp eller som fått pension för tid då rätt till pension inte funnits är skyldig att återbetala det felaktigt utbetalda beloppet.

Förtida uttag

Försäkrad har rätt att ta ut ålderspensionen i förtid, dock tidigast från och med månaden efter det att han fyllt 55 år.

Vid helt förtida uttag tidigast från och med månaden efter den månad då den försäkrade fyller 62 år beviljas den försäkrade kollektiv slutbetalning enligt punkt 11, *Kollektiv slutbetalning* under förutsättning att intjänande av FTP 2 pågår till och med månaden före den månad då pensionsutbetalningen påbörjas. Förtida uttag förutsätter då att den försäkrade avgår ur tjänst i pensioneringssyfte.

Med avgång i pensioneringssyfte menas att den försäkrade fram till avtalad pensionsålder:

- helt slutat att arbeta eller i vart fall inte arbetar mer än åtta timmar per vecka i genomsnitt under en period om tre månader
- inte har för avsikt att arbeta framöver eller i vart fall inte har för avsikt att arbeta mer än åtta timmar per vecka i genomsnitt under en period om tre månader
- inte står till arbetsmarknadens förfogande och/eller får arbetslöshetsersättning eller i vart fall inte gör/får det för mer än åtta timmar per vecka.
- inte får eller har ansökt om sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadeersättning från Försäkringskassan eller utländsk motsvarighet till svensk försäkringskassa.

Den försäkrade ska skriftligen intyga till Alecta att pensioneringssyfte föreligger.

Vid helt förtida uttag när intjänande av FTP 2 inte pågår eller då intjänande av FTP 2 pågår men förtida uttag görs senast den månad då den försäkrade fyller 62 år förutsätter förtida uttag att den försäkrade när pensionen börjar betalas ut:

- helt slutat att arbeta eller i vart fall inte arbetar mer än åtta timmar per vecka

- inte står till arbetsmarknadens förfogande och/eller får arbetslöshetsersättning eller i vart fall inte gör/får det för mer än åtta timmar per vecka.
- inte får eller har ansökt om sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadeersättning från Försäkringskassan eller utländsk motsvarighet till svensk försäkringskassa.

Den försäkrade ska skriftligen intyga till Alecta att ovanstående förutsättningar uppfylls.

Förtida uttag kan inte ske under tid då den försäkrade har rätt till premiebefrielse enligt punkt 10, *Premiebefrielse på grund av arbetsoförmåga*. Dock kan uttag göras av en andel som motsvarar den som inte beviljats sjukersättning då den försäkrade har partiell sjukersättning, se *Partiellt uttag*.

Uppskjutet uttag

Försäkrad har rätt att senarelägga utbetalningen av pensionen. Någon bortre gräns för uttaget finns inte.

Ändrad utbetalningstid

Om den försäkrade inte begär något annat betalas pensionen ut som ett jämnt livslångt belopp, oavsett från vilken ålder den tas ut.

Avvikelse

Då avtalad pensionsålder är lägre än 65 år betalas pensionen före 65 år ut som ett jämnt belopp till och med månaden före den då den försäkrade fyller 65 år. Pensionen från 65 år utbetalas som ett jämnt livslångt belopp.

Den försäkrade kan begära att pensionen betalas ut under en valfri begränsad tid uttryckt i hela månader, dock minst 60 månader (fem år). Uttag under begränsad tid innebär normalt att försäkringens värde minskar.

Vid utbetalning under begränsad tid upphör pensionen vid den tidpunkt som avtalats mellan Alecta och den försäkrade. Om ett eller flera uppehåll i utbetalningen görs, se nedan, flyttas dock tidpunkten för pensionens upphörande fram med lika många månader som uppehållet görs.

Den försäkrade kan när som helst förlänga utbetalningstiden till valfri tidpunkt. Förkortad utbetalningstid måste begäras senast månaden före den månad då den första pensionsutbetalningen görs. Utbetalningstiden kan inte förkortas efter att utbetalningen påbörjats.

Avvikelse

Förlängning av utbetalningstiden kan inte göras före 65 år då avtalad pensionsålder är lägre än 65 år.

Partiellt uttag

Den försäkrade har rätt att endast ta ut en del av pensionen och/eller att begära att ändringar enligt ovan endast ska gälla en del av pensionen. Pensionen kan delas upp i maximalt tre uttagsandelar och minsta uttagsandel är tio procent.

Uppehåll i utbetalningen kan endast göras av hela utbetalningen från en försäkring. Partiellt uppehåll av en pågående utbetalning kan alltså inte göras, men om partiellt uttag pågår kan uppehåll i hela den pågående utbetalningen göras.

Partiellt uttag före avtalad pensionsålder förutsätter att den försäkrade, motsvarande den andel av pensionen som tas ut i förtid, när pensionen börjar betalas ut:

- helt slutat att arbeta (arbete åtta timmar per vecka eller mindre anses dock som att inte arbeta alls)
- inte står till arbetsmarknadens förfogande och/eller får arbetslöshetsersättning (att stå till arbetsmarknadens förfogande och/eller få arbetslöshetsersättning för åtta timmar per vecka eller mindre anses dock som att inte stå till arbetsmarknadens förfogande/få arbetslöshetsersättning alls).

Detta innebär att den som till exempel tar ut 25 procent av pensionen i förtid, när pensionen börjar betalas ut, inte ska arbeta eller stå till arbetsmarknadens förfogande/få arbetslöshetsersättning för 25 procent av arbetstiden.

Den försäkrade får inte heller uppbära eller ha ansökt om sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadeersättning från Försäkringskassan eller utländsk motsvarighet till svensk försäkringskassa. Vid partiell sjukersättning kan dock förtida uttag som mest görs med en andel som motsvarar den som inte beviljats sjukersättning. Den som beviljats 75 procent sjukersättning kan till exempel som mest ta ut 25 procent av ålderspensionen.

Den försäkrade ska skriftligen intyga till Alecia att ovanstående förutsättningar uppfylls.

Vid stegvis nedtrappning av arbetstiden sker beräkning av tillåten uttagsandel utifrån den arbetstid som gällde före det första uttaget.

Avvikelse

Partiellt uttag kan inte göras före 65 år då avtalad pensionsålder är lägre än 65 år.

Uppehåll i utbetalningen

Den försäkrade kan vid ett eller flera tillfällen göra uppehåll i utbetalningen till valfri tidpunkt. Uppehållet måste gälla hela den förmånsbestämda ålderspension som betalas ut från aktuell försäkring.

Avvikelse

Uppehåll i utbetalningen kan inte göras före 65 år då avtalad pensionsålder är lägre än 65 år.

Hälsoprövning

Ändringarna görs utan hälsoprövning.

Engångsutbetalning av små pensionsbelopp (återköp)

Återköp innebär att försäkringens hela värde betalas ut som ett engångsbelopp före den avtalade försäkringstidens slut. Alecia har, vid utbetalning av pension, rätt att bestämma att pensionen ska betalas ut som ett engångsbelopp (återköp) om återköpsvärdet understiger 30 procent av utbetalningsårets prisbasbelopp. Något hinder för återköp får dock inte finnas i inkomstskattelagen (1999:1229). Storleken på återköpsbeloppet motsvarar försäkringens kapitalvärde. Återköpsvärdet baseras på framtida pensionsutbetalningar omräknade till deras värde vid tidpunkten för utbetalning. Försäkringstagare, försäkrade och förmånstagare saknar rätt till återköp av försäkringen.

Hur och när ändringar ska begäras

Den försäkrade ska begära de ovanstående ändringarna hos Alecia. Ändringarna ska begäras skriftligen eller genom inloggning på Alecias webbplats, på det sätt som Alecia anvisar vid var tid för respektive slag av ändring.

Ändringarna kan begäras tidigast sex månader före och senast under månaden närmast före påbörjat pensionsuttag.

Den försäkrade har dock rätt att under utbetalningstiden vid ett eller flera tillfällen göra uppehåll i pensionsutbetalningen och/eller förlänga utbetalningstiden.

Uppehåll i pensionsutbetalningen och förlängd utbetalningstid kan begäras tidigast sex månader före och senast månaden närmast före den månad då ändringen ska träda i kraft. Uppehåll i och förlängning av utbetalningen från en försäkring kan endast begäras för en period åt gången.

Den försäkrade kan ångra eller ändra sin begäran om uppehåll i pensionsutbetalningen till och med månaden närmast före den månad då det träder i kraft. Den försäkrade har även rätt att ändra den tidpunkt då utbetalningen ska återupptas efter ett uppehåll. Sådan ändring kan begäras tidigast sex månader före och senast månaden närmast före den månad då den ska träda i kraft.

Den försäkrade kan ångra eller ändra sin begäran om förlängd utbetalningstid till och med månaden före den månad då den träder i kraft, men inte därefter. Den försäkrade kan dock, innan den sista pensionsutbetalning-

en gjorts, begära ytterligare förlängning av utbetalningstiden. Sådan ändring kan begäras tidigast sex månader före och senast månaden närmast före den månad då den ska träda i kraft.

5.9 Överskott

Förmånsbestämd ålderspension ger rätt till överskott vilket innebär att den kan räknas upp både med fribrevsuppräknings och pensionstillägg enligt punkt 13, *Överskott till försäkrade och försäkringstagare*.

5.10 Premie för ålderspension

Premien för ålderspensionen bestäms individuellt för varje försäkrad enligt punkt 12, *Premier och premiebetalning*.

6. Ursprunglig FTPK

6.1 Inledning

Detta avsnitt omfattar ålderspension i form av FTPK enligt punkt 6.5 i FTP-planens avdelning C enligt dess lydelse före den 1 januari 2007, så kallad ursprunglig FTPK. Pensionen kan ha tjänats in genom premiebetalning som längst till och med december 2007. För FTPK som tjänats in genom premiebetalning efter december 2007 gäller andra försäkringsvillkor.

6.2 Pensionens storlek

Varje tillgodoräknad premie motsvarar ett pensionsbelopp. Pensionens storlek är lika med summan av dessa pensionsbelopp.

6.3 Pensionens utbetalningstid

Pensionen betalas ut från och med den månad då den försäkrade fyller 65 år. Utbetalningen fortsätter till dess att den försäkrade fått pensionen i fem år eller dessförinnan dör. Den försäkrade har rätt att ta ut pensionen före eller efter 65 år samt ändra utbetalningens längd och göra partiellt uttag. Den försäkrade kan också göra uppehåll i utbetalningen. Reglerna för respektive ändring framgår av punkt 6.5, *Utbetalning av pension och den försäkrades rätt att göra ändringar*.

6.4 Flytträtt

Den försäkrade kan när som helst begära flytt av försäkringens värde till en annan av kollektivavtalsparterna godkänd försäkringsgivare och försäkringsprodukt. Flytt måste alltid gälla hela värdet av en försäkring, endast en del av en försäkring kan inte flyttas. En förutsättning för flytträtt är att den är tillåten enligt vid varje tidpunkt gällande bestämmelser i FTP-planen och de regler som i övrigt är bestämda av kollektivavtalsparterna, till exempel genom beslut i FTP-nämnderna. En ytterligare förutsättning är att flytten är tillåten enligt svensk lag. Flytt kan inte göras av en försäkring där pensionsutbetalning har påbörjats. Den försäkrade begär flytt hos Valcentralen.

Den försäkrade kan flytta försäkringens värde från ursprunglig FTPK till en annan försäkringsprodukt hos Alecta. Flytt kan även ske från Alecta till annan försäkringsgivare, vilket innebär att försäkringen i Alecta upphör, mot att Alecta betalar ut försäkringens värde till en annan försäkringsgivare. Alecta har inget ansvar för försäkringens utformning hos annan försäkringsgivare.

Försäkringen i form av ursprunglig FTPK upphör vid det närmaste efterföljande månadsskifte som inträffar två månader efter det att flyttanmälan mottagits av Valcentralen.

Alecta överför via Valcentralen kapitalet till den mottagande försäkringsgivaren inom 14 dagar efter att den ursprungliga FTPK-försäkringen i Alecta har upphört. Skulle Alectas handläggning av överföringen dröja längre, betalar Alecta räntekompensation för den del av handläggningstiden som överstiger 14 dagar. Räntesatsen för räntekompensation följer Riksbankens referensränta.

Det flyttbara kapitalet är lika med kapitalvärdet av den garanterade försäkringsförmånen vid flyttidpunkten plus eventuell räntekompensation för Alectas handläggningstid.

Alecta tar inte ut någon avgift för flytten.

Försäkrad, som tar tjänst inom EU-administrationen kan ha rätt att överföra värdet av sina pensionsrättigheter till EU:s pensionssystem, se punkt 1.13, *Flytträtt*.

6.5 Utbetalning av pension och den försäkrades rätt att göra ändringar

Pensionen betalas ut månadsvis i efterskott. Om den försäkrade inte begär något annat betalas pensionen ut från avtalad pensionsålder, 65 år.

Avvikelse

För försäkrad som har rätt till sjukpension enligt punkt 9, *Sjukpension*, vid avtalad pensionsålder för förmånsbestämd ålderspension enligt punkt 5, *Förmånsbestämd ålderspension*, gäller istället att pensionen betalas ut från 66 år om den försäkrade inte begär något annat.

Varje utbetalning förutsätter att den försäkrade lever. Om den försäkrade dör före pensionsåldern kommer ingen pension att betalas ut. Om den försäkrade dör när utbetalningen påbörjats upphör rätten till pension senast månaden efter dödsfallet.

Den försäkrade kan ändra villkoren för pensionsutbetalning jämfört med de från början avtalade genom förtida eller uppskjutet uttag, ändrad utbetalningstid och/eller partiellt uttag. Den försäkrade kan också göra uppehåll i pensionsutbetalningen. Reglerna för respektive ändring anges nedan.

Den försäkrade kan ångra eller ändra sin begäran fram till och med månaden närmast före påbörjat pensions-

uttag, men inte därefter. Försäkrad kan alltså inte ändra eller ångra uttag av pension, eller del av pension, som har börjat betalas ut. Den försäkrade har dock rätt att under utbetalningstiden, vid ett eller flera tillfällen, förlänga utbetalningstiden samt att göra uppehåll i pensionsutbetalningen.

Pensionen betalas ut till det bankkonto som den försäkrade anger, eller på annat sätt som överenskommit med den försäkrade.

Vid försenad utbetalning, det vill säga när utbetalningen görs senare än när rätten till den inträdde, betalar Alecta ränta. Räntesatsen återspeglar det allmänna ränteläget och följer den av Riksbanken fastställda referensräntan. Ränta utbetalas dock inte om den är mindre än 0,1 procent av utbetalningsårets prisbasbelopp. Alecta har rätt att ändra reglerna för ränteberäkning.

Återbetalning

Försäkrad som fått pension med för högt belopp eller som fått pension för tid då rätt till pension inte funnits är skyldig att återbetala det felaktigt utbetalda beloppet.

Förtida uttag

Försäkrad har rätt att ta ut ålderspensionen i förtid, dock tidigast från och med månaden efter det att han fyllt 55 år.

Vid helt förtida uttag tidigast från månaden efter den månad då den försäkrade fyller 62 år beviljas den försäkrade kollektiv slutbetalning enligt punkt 11, *Kollektiv slutbetalning*, under förutsättning att intjänande i FTP 2 pågår till och med månaden före den månad då pensionsutbetalningen påbörjas. Förtida uttag förutsätter då att den försäkrade avgår ur tjänst i pensioneringssyfte.

Med avgång i pensioneringssyfte menas att den försäkrade fram till avtalad pensionsålder:

- helt slutat att arbeta eller i vart fall inte arbetar mer än åtta timmar per vecka i genomsnitt under en period om tre månader
- inte har för avsikt att arbeta framöver eller i vart fall inte har för avsikt att arbeta mer än åtta timmar per vecka i genomsnitt under en period om tre månader
- inte står till arbetsmarknadens förfogande och/eller får arbetslöshetsersättning eller i vart fall inte gör/får det för mer än åtta timmar per vecka.
- inte får eller har ansökt om sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadeersättning från Försäkringskassan eller utländsk motsvarighet till svensk försäkringskassa.

Den försäkrade ska skriftligen intyga till Alecta att pensioneringssyfte föreligger.

Vid helt förtida uttag när intjänande av FTP 2 inte pågår eller då intjänande av FTP 2 pågår men förtida uttag görs senast den månad då den försäkrade fyller 62 år förutsätter förtida uttag att den försäkrade när pensionen börjar betalas ut:

- helt slutat att arbeta eller i vart fall inte arbetar mer än högst åtta timmar per vecka
- inte står till arbetsmarknadens förfogande och/eller får arbetslöshetsersättning eller i vart fall inte gör/får det för mer än åtta timmar per vecka.
- inte får eller har ansökt om sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadeersättning från Försäkringskassan eller utländsk motsvarighet till svensk försäkringskassa.

Den försäkrade ska skriftligen intyga till Alecta att ovanstående förutsättningar uppfylls.

Förtida uttag kan inte ske under tid då den försäkrade har rätt till premiebefrielse enligt punkt 10, *Premiebefrielse på grund av arbetsoförmåga*. Dock kan uttag göras av en andel som motsvarar den som inte beviljats sjukersättning då den försäkrade har partiell sjukersättning, se *Partiellt uttag*.

Uppskjutet uttag

Försäkrad har rätt att senarelägga utbetalningen av pensionen. Någon bortre gräns för uttaget finns inte.

Ändrad utbetalningstid

Om den försäkrade inte begär något annat betalas pensionen ut från 65 år och i 60 månader (fem år). Den försäkrade kan dock begära att pensionen betalas ut under en valfri begränsad tid uttryckt i hela månader, dock minst 24 månader (två år), eller som en livslång pension.

Om den försäkrade inte begär ändrad utbetalningstid upphör pensionen från och med den månad då den försäkrade fyller 70 år. Om den försäkrade begärt utbetalning under annan begränsad tid än i 60 månader från 65 år upphör pensionen vid den tidpunkt som avtalats mellan Alecta och den försäkrade. Om ett eller flera uppehåll i utbetalningen görs, se nedan, flyttas dock tidpunkten för pensionens upphörande fram med lika många månader som uppehållet görs.

Den försäkrade kan när som helst förlänga utbetalningstiden till valfri tidpunkt. Förkortad utbetalningstid måste begäras senast månaden före den månad då den första pensionsutbetalningen görs. Utbetalningstiden kan inte förkortas efter att utbetalningen påbörjats.

Partiellt uttag

Den försäkrade har rätt att endast ta ut en del av pensionen och/eller att begära att ändringar enligt ovan endast ska gälla en del av pensionen. Pensionen kan delas upp i maximalt tre uttagsandelar och minsta uttagsandel är tio procent.

Uppehåll i utbetalningen kan endast göras av hela utbetalningen från en försäkring. Partiellt uppehåll av en pågående utbetalning kan alltså inte göras, men om partiellt uttag pågår kan uppehåll i hela den pågående utbetalningen göras.

Partiellt uttag före avtalad pensionsålder förutsätter att den försäkrade, motsvarande den andel av pensionen som tas ut i förtid, när pensionen börjar betalas ut:

- helt slutat att arbeta (arbete åtta timmar per vecka eller mindre anses dock som att inte arbeta alls)
- inte står till arbetsmarknadens förfogande och/eller får arbetslöshetsersättning (att stå till arbetsmarknadens förfogande och/eller få arbetslöshetsersättning för åtta timmar per vecka eller mindre anses dock som att inte stå till arbetsmarknadens förfogande/få arbetslöshetsersättning alls).

Detta innebär att den som till exempel tar ut 25 procent av pensionen i förtid, när pensionen börjar betalas ut, inte ska arbeta eller stå till arbetsmarknadens förfogande för 25 procent av arbetstiden.

Den försäkrade får inte heller uppbära eller ha ansökt om sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadeersättning från Försäkringskassan eller utländsk motsvarighet till svensk försäkringskassa. Vid partiell sjukersättning kan dock förtida uttag som mest göras av en andel som motsvarar den som inte beviljats sjukersättning. Den som beviljats 75 procent sjukersättning kan till exempel som mest ta ut 25 procent av ålderspensionen.

Den försäkrade ska skriftligen intyga till Alecta att ovanstående förutsättningar uppfylls.

Vid stegvis nedtrappning av arbetstiden sker beräkning av tillåten uttagsandel utifrån den arbetstid som gällde före det första uttaget.

Uppehåll i utbetalningen

Den försäkrade kan vid ett eller flera tillfällen göra uppehåll i utbetalningen till valfri tidpunkt. Upphållet måste göras av hela den ursprungliga FTPK som betalas ut från aktuell försäkring.

Hälsoprövning

Ändringarna görs utan hälsoprövning.

Engångsutbetalning av små pensionsbelopp (återköp)

Återköp innebär att försäkringens hela värde betalas ut som ett engångsbelopp före den avtalade försäkringstidens slut. Alecta har, vid utbetalning av pension, rätt att bestämma att pensionen ska betalas ut som ett engångsbelopp (återköp) om återköpsvärdet understiger 30 procent av utbetalningsårets prisbasbelopp. Något hinder för återköp får dock inte finnas i inkomstskattelagen (1999:1229). Storleken på återköpsbeloppet motsvarar försäkringens kapitalvärde.

Återköpsvärdet baseras på framtida pensionsutbetalningar omräknade till deras värde vid tidpunkten för utbetalning. Försäkringstagare, försäkrade och förmåns-tagare saknar rätt till återköp av försäkringen.

Hur och när ändringar ska begäras

Den försäkrade ska begära de ovanstående ändringarna hos Alecta. Ändringarna ska begäras skriftligen eller genom inloggning på Alectas webbplats, på det sätt som Alecta anvisar vid var tid för respektive slag av ändring.

Ändringarna kan begäras tidigast sex månader före och senast under månaden närmast före påbörjat pensionsuttag.

Den försäkrade har dock rätt att under utbetalningstiden vid ett eller flera tillfällen göra uppehåll i pensionsutbetalningen och/eller förlänga utbetalningstiden.

Uppehåll i pensionsutbetalningen och förlängd utbetalningstid kan begäras tidigast sex månader före och senast månaden närmast före den månad då ändringen ska träda i kraft. Uppehåll i och förlängning av utbetalningen från en försäkring kan endast begäras för en period åt gången.

Den försäkrade kan ångra eller ändra sin begäran om uppehåll i pensionsutbetalningen till och med månaden närmast före den då det träder i kraft. Den försäkrade har även rätt att ändra den tidpunkt då utbetalningen ska återupptas efter ett uppehåll. Sådan ändring kan begäras tidigast sex månader före och senast månaden närmast före den månad då den ska träda i kraft.

Den försäkrade kan ångra eller ändra sin begäran om förlängd utbetalningstid till och med månaden före den månad då den träder i kraft, men inte därefter. Den försäkrade kan dock, innan den sista pensionsutbetalningen gjorts, begära ytterligare förlängning av utbetalningstiden. Sådan ändring kan begäras tidigast sex månader före och senast månaden närmast före den månad då den ska träda i kraft.

6.6 Överskott

Ursprunglig FTPK ger rätt till överskott vilket innebär att den kan räknas upp med pensionstillägg enligt punkt 13, *Överskott till försäkrade och försäkringstagare*.

7. Familjepension

7.1 Inledning

Förmånsbestämd familjepension är reglerad i FTP-planens avdelning C, punkt 9. Att pensionen är förmånsbestämd innebär att storleken på familjepensionen är bestämd i försäkringsavtalet och att premien bestäms utifrån försäkringstekniska antaganden. Familjepensionen tecknas som en sparförsäkring. Premien för förmånsbestämd familjepension bestäms individuellt för varje försäkrad.

Familjepension tjänas in under tid då den försäkrade omfattas av FTP 2 och har en pensionsmedförande lön över 7,5 förhöjda prisbasbelopp. Intjänande kan ske tidigast från och med månaden efter den under vilken den försäkrade fyller 28 år och till och med månaden då premieinbetalningen upphör eller som längst till och med månaden före den då den försäkrade har rätt till ålderspension enligt punkt 5, *Förmånsbestämd ålderspension*. Eventuell rätt till intjänad pension kvarstår även efter att den försäkrade har uppnått pensionsåldern.

Familjepension enligt dessa villkor betalas ut efter den försäkrades död till efterlevande make/sambo och arvsberättigade barn som inte fyllt 20 år. Se punkt 7.3, *Förmånstagare*.

7.2 Rätt till familjepension och utbetalningstid

Rätt till familjepension gäller från och med månaden efter den då den försäkrade dör.

För efterlevande make/sambo upphör rätten till familjepension från och med månaden efter den då denne dör eller gifter om sig/ingår nytt samboförhållande. Om det nya äktenskapet/samboförhållandet ingås efter det att den efterlevande fyllt 60 år kvarstår dock rätten till familjepension.

Om det nya äktenskapet/samboförhållandet senare upplöses så kan, efter särskild prövning, den efterlevande maken/sambon återfå sin rätt till familjepension helt eller delvis. Vid prövningen tas hänsyn till ekonomiska förmåner som den efterlevande maken/sambon fått efter det senaste äktenskapet/samboförhållandet.

Den försäkrade kan i samband med äktenskapsskillnad, dock senast inom ett år från det att skilsmässan vunnit laga kraft, begära att den frånskilda maken helt eller delvis kvarstår som förmånstagare till den del av familjepensionen som är intjänad under den tid äktenskapet varat, så kallad spjälkad pension. Denna pension upphör

om den frånskilda maken gifter om sig, oavsett ålder vid giftermålet. Spjälkningen är oåterkallelig vilket innebär att den försäkrade inte kan annullera spjälkningen utan den frånskilde makens godkännande.

För efterlevande barn upphör rätten till familjepension från och med månaden efter den då barnet dör eller fyller 20 år. Om barnet vid den åldern, på grund av sjukdom eller olycksfall, är fullständigt och varaktigt oförmöget till arbete, fortsätter dock rätten till familjepension att gälla så länge arbetsoförmågan består och sjuk- eller aktivitetsersättning utbetalas från Försäkringskassan. Barn som föds efter att den försäkrade dött har rätt till familjepension från månaden efter födelsen.

Efterlevande make/sambo respektive barn har inte rätt att avstå försäkringsbeloppet.

7.3 Förmånstagare

Förmånstagare är den som försäkringsbelopp ska utbetalas till.

Familjepension utbetalas till make/sambo och barn under 20 år. Annan person kan inte sättas in som förmånstagare enligt förordnande.

I dessa villkor gäller att med make jämställs registrerad partner enligt lag (1994:1117) om registrerat partnerskap. Registrerat partnerskap är att jämställa med äktenskap. Med make menas både efterlevande man och kvinna.

Make respektive registrerad partner är förmånstagare till dess att dom om äktenskapsskillnad respektive upplösning av registrerat partnerskap vunnit laga kraft.

Med sambo avses ogift person, som under äktenskapsliknande förhållanden eller under förhållanden som liknar registrerat partnerskap, vid dödsfallet stadigvarande sammanbott med ogift försäkrad förutsatt att de:

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans eller
- tidigare varit gifta med varandra eller levtt samman i registrerat partnerskap eller i vart fall
- stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

7.4 Begränsningar av rätten till familjepension

Oavsett vad som sagts ovan gäller följande begränsningar i rätten till familjepension:

- Efterlevande make/sambo har inte rätt till familjepension om denne gift sig/ingått samboförhållande med den försäkrade efter det att den försäkrade fyllt 60 år eller när den försäkrades arbetsförmåga är varaktigt nedsatt med minst 50 procent. Om äktenskapet/samboförhållandet varat i mer än fem år eller om gemensamt barn finns, har dock den efterlevande maken/sambon rätt till familjepension.
- Efterlevande make/sambo har inte rätt till familjepension om denne gift sig/ingått samboförhållande med den försäkrade då den försäkrade lider av sjukdom, som inom sex månader efter giftermålet leder till den försäkrades död. Finns gemensamt barn eller det kan antas att den försäkrade vid giftermålet/ingåendet av samboförhållandet inte hade vetskap om sjukdomens livshotande art, har dock den efterlevande maken/sambon rätt till familjepension.
- Barn har inte rätt till familjepension om barnet adopterats av den försäkrade efter det att den försäkrade fyllt 60 år eller när den försäkrades arbetsförmåga är varaktigt nedsatt med minst 50 procent. Om adoptionen skett mer än fem år före den försäkrades död eller avser makens/sambons barn, har dock barnet rätt till familjepension.
- Barn har inte rätt till familjepension om barnet adopterats av den försäkrade då den försäkrade lider av sjukdom, som inom sex månader efter adoptionen leder till den försäkrades död. Om adoptionen avser makens/sambons barn eller det kan antas att den försäkrade vid adoptionen inte hade vetskap om sjukdomens livshotande art, har dock barnet rätt till familjepension.

Alecta kan efter prövning besluta om att betala ut familjepension till efterlevande make/sambo och barn även vid ovanstående begränsningar.

7.5 Familjepensionens grundbelopp, huvudregel

Storleken på den familjepension som ska betalas ut beräknas utifrån ett grundbelopp. Familjepensionens grundbelopp beräknas på den del av den pensionsmedförande lönen som överstiger 7,5 förhöjda prisbasbelopp.

Familjepensionen beräknas utifrån den högsta pensionsmedförande lön som gällde inom tre månader före dödsfallet och med de basbelopp och basbeloppsgränser som gällde månaden innan dödsfallet. Detta gäller även då lönesänkning skett i samband med byte av arbetsgivare.

Grundbeloppet beräknas som följande procenttal av den pensionsmedförande lönen:

Lönedel	Grundbelopp
7,5 förhöjda prisbasbelopp – 20 prisbasbelopp	32,5 %
20–30 prisbasbelopp	16,25 %

Med prisbasbelopp respektive förhöjt prisbasbelopp avses här prisbasbeloppet respektive det förhöjda prisbasbeloppet för det år då förmånstagaren först får rätt till familjepension. Om rätten till familjepension uppstår i januari avses dock föregående års prisbasbelopp respektive förhöjda prisbasbelopp. Hade den försäkrade vid dödsfallet rätt till premiefrielse eller ålderspension är det dock den pensionsgrundande lön och de basbelopp och basbeloppsgränser som gällde månaden innan premiefrielsen/ålderspensionen som familjepensionen beräknas på. Även eventuellt pensionstillägg beräknas då med hänsyn till premiefrielsen/ålderspensionen, se punkt 13.5, *Metoder för fördelning av överskott*.

Ovanstående förutsätter att premier betalas fram till den försäkrades dödsfall eller som längst till avtalad pensionsålder enligt punkt 5, *Förmånsbestämd ålderspension*, och att den försäkrade uppnår den tjänstetid som krävs för reducerad pension, se punkt 3, *Pensionsgrundande tjänstetid*. Uppnås inte detta tjänstetidskrav reduceras pensionen.

Avstående

Den försäkrade har rätt att avstå från sitt fortsatta framtida intjänande av familjepension. Premien för familjepension används då istället till en förstärkt FTPK. Den familjepension som vid avståendet redan är intjänad, kvarstår i försäkringen, se punkt 7.9, *Rätt till intjänad pension*.

Ett avstående gäller från och med kalendermånaden efter den månad då den försäkrades begäran om avstående mottagits och godkänts av Alecta.

Ett avstående från fortsatt intjänande av familjepension är oåterkalleligt och gäller samtliga framtida anställningar med FTP.

7.6 Familjepensionens grundbelopp vid sänkning av arbetstiden

Vid sänkning av arbetstiden beräknas familjepensionen på annat sätt än vad som anges ovan. Ett lönesänkingsfribrev hänförligt till den bortfallande arbetstiden läggs då till vid beräkning av pensionen (grundbeloppet) vilket ger en högre pension än vid beräkning enligt huvudregeln. Lönesänkingsfribrevet beräknas enligt Alectas tillämpningsregler och motsvarar en viss andel av det grundbelopp som redan har tjänats in vid tidpunkten för sänkningen av arbetstiden.

Lönesänkingsfribrevet minskar successivt vid senare utökning av arbetstiden, men inte annars. Effekten av denna successiva minskning är att om senare utökning av arbetstiden uppgår till minst den arbetstid som gällde före sänkningen av arbetstid, så finns det inte längre kvar något lönesänkingsfribrev.

7.7 Familjepensionens utbetalningsbelopp

Den sammanlagda familjepension som betalas ut för varje kalendermånad beror på vilka förmånstagare som finns vid månadens ingång.

Familjepension utges med nedan angivna procenttal av grundbeloppet:

Förmånstagarna är:	Pensionen betalas sammanlagt ut med följande procent av grundbeloppet:
efterlevande make/sambo utan barn	100 %
efterlevande make/sambo och ett barn	130 %
efterlevande make/sambo och två barn	150 %
efterlevande make/sambo och fler än två barn	150 % +10 % för varje barn utöver två

Förmånstagarna är:	Pensionen betalas sammanlagt ut med följande procent av grundbeloppet:
ett barn	75 %
två barn	110 %
tre barn	135 %
fyra barn	150 %
fler än fyra barn	150 % +10 % för varje barn utöver fyra

Av den familjepension som betalas ut till make/sambo och barn gemensamt, får den efterlevande maken/sambon 75 procent av grundbeloppet och barnen får den resterande delen. Barn delar lika på det belopp som de får gemensamt.

7.8 Efterskydd

Efterskydd gäller om den försäkrade dör under någon av de tre kalendermånaderna närmast efter den då den tidigare anställningen upphörde.

Efterskyddet gäller också då försäkringsskyddet upphört på grund av att försäkringsavtalet är uppsagt och uppsägningen har trätt i kraft.

Detsamma gäller om den försäkrade blir arbetsoförmögen under dessa tre månader, karenstiden för premiebefrielse uppnås och den försäkrade vid dödsfallet fortfarande är arbetsoförmögen.

Dock gäller inget efterskydd i samband med att den försäkrade avstått från fortsatt intjänande av familjepension enligt punkt 7.5, *Familjepensionens grundbelopp, huvudregel*.

Efterskydd gäller inte heller om den försäkrade genom en ny anställning omfattas av en annan pensionsplan som innehåller en försäkring som bedöms likvärdig med FTP.

7.9 Rätt till intjänad pension

Om den försäkrade slutar sin anställning före pensionsåldern eller om försäkringsavtalet upphör att gälla eller av annat skäl inte längre gäller för den anställda, ändras försäkringen till att motsvara pension som redan är intjänad. Detta innebär fortsatt försäkring med nedsatt belopp.

Intjänad pension motsvarar det försäkringsbelopp som hittills tjänats in genom inbetalda premier och genom fördelning av överskott. Denna månadspension är garanterad. Om intjänad pension är högre än pensionen beräknad enligt punkt 7.5, eller i förekommande fall, enligt punkt 7.6 är det den intjänade högre pensionen som tillgodoräknas den försäkrade.

7.10 Handlingar som krävs för att få familjepension

Dödsfallsintyg och släktutredning krävs för att kunna bedöma rätten till ersättning. Handlingarna ska skickas in utan kostnad för Alecia.

7.11 Utbetalning av pension och efterlevandes rätt att göra ändringar

Förmånstagare har inte rätt att välja utbetalningstid eller senarelägga utbetalningen av familjepensionen. Det går inte heller att göra uppehåll i en pågående utbetalning.

Familjepensionen betalas ut månadsvis i efterskott. Pensionen betalas ut till det bankkonto som förmånstagaren anger, eller på annat sätt som överenskommit. Vid försenad utbetalning, det vill säga när utbetalningen görs senare än när rätten till den inträdde, betalar Alecia ränta. Räntesatsen återspeglar det allmänna ränteläget och följer den av Riksbanken fastställda referensräntan. Ränta utbetalas dock inte om den är mindre än 0,1 procent av utbetalningsårets prisbasbelopp. Alecia har rätt att ändra reglerna för ränteberäkning.

Återbetalning

Förmånstagare, som fått familjepension med för högt belopp eller för tid då rätt till pension inte fanns, är skyldig att återbetala det felaktigt utbetalda beloppet.

Engångsutbetalning av små pensionsbelopp (återköp)

Återköp innebär att försäkringens hela värde betalas ut som ett engångsbelopp före den avtalade försäkringstidens slut. Alecia har, vid utbetalning av pension,

rätt att bestämma att pensionen ska betalas ut som ett engångsbelopp (återköp) om återköpsvärdet understiger 30 procent av utbetalningsårets prisbasbelopp. Något hinder för återköp får dock inte finnas i inkomstskattelagen (1999:1229). Storleken på återköpsbeloppet motsvarar försäkringens kapitalvärde. Återköpsvärdet baseras på framtida pensionsutbetalningar omräknade till deras värde vid tidpunkten för utbetalning.

Återköp ska avse samtliga förmånstagare. Försäkringsstagare, försäkrade och förmånstagare har ingen rätt till återköp av försäkringen.

7.12 Överskott

Försäkringen ger rätt till överskott vilket innebär att den kan räknas upp både med fribrevsuppräkning och pensionstillägg enligt punkt 13, *Överskott till försäkrade och försäkringstagare*.

7.13 Premie för familjepension

Premien för familjepension bestäms individuellt för varje försäkrad enligt punkt 12, *Premier och premiebetalning*.

8. Särskild barnpension

8.1 Inledning

Särskild barnpension är reglerad i FTP-planens avdelning C, punkt 9.2. Pensionen är förmånsbestämd vilket innebär att storleken på den särskilda barnpensionen är bestämd i försäkringsavtalet.

Den försäkrade omfattas av särskild barnpension under tid då han omfattas av FTP 2 dock tidigast från och med månaden efter den under vilken den försäkrade fyller 18 år och till och med månaden då premieinbetalningen upphör eller som längst till och med månaden före den då den försäkrade har rätt till ålderspension enligt punkt 5, *Förmånsbestämd ålderspension*. Försäkringskyddet upphör att gälla då premiebetalningen upphör. Om premiebetalningen pågår till och med månaden före den då den försäkrade har rätt till ålderspension enligt punkt 5, *Förmånsbestämd ålderspension*, eller kollektiv slutbetalning enligt punkt 11, *Kollektiv slutbetalning*, kvarstår dock rätten till barnpension även efter att den försäkrade har uppnått pensionsåldern.

Särskild barnpension enligt dessa villkor betalas ut efter den försäkrades död till barn som inte fyllt 20 år. Se punkt 8.3, *Förmånstagare*.

8.2 Rätt till särskild barnpension och utbetalningstid

Rätt till särskild barnpension gäller från och med månaden efter den då den försäkrade dör.

Rätten till särskild barnpension upphör från och med månaden efter den då barnet dör eller fyller 20 år. Om barnet vid den åldern, på grund av sjukdom eller olycksfall, är fullständigt och varaktigt oförmöget till arbete, fortsätter dock rätten till särskild barnpension att gälla så länge arbetsoförmågan består och sjuk- eller aktivitetsersättning utbetalas från Försäkringskassan. Barn som föds efter att den försäkrade dött har rätt till särskild barnpension från månaden efter födelsen.

Efterlevande barn har inte rätt att avstå försäkringsbeloppet.

8.3 Förmånstagare

Förmånstagare är den som försäkringsbelopp ska utbetalas till.

Särskild barnpension utbetalas till barn under 20 år. Annan person kan inte sättas in som förmånstagare enligt förordnande.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

8.4 Begränsningar av rätten till särskild barnpension

Oavsett vad som sagts ovan gäller följande begränsningar i rätten till särskild barnpension:

- Barn har inte rätt till särskild barnpension om barnet adopterats av den försäkrade efter det att den försäkrade fyllt 60 år eller när den försäkrades arbetsförmåga är varaktigt nedsatt med minst 50 procent. Om adoptionen skett mer än fem år före den försäkrades död eller avser makes/sambos barn, har dock barnet rätt till särskild barnpension.
- Barn har inte rätt till särskild barnpension om barnet adopterats av den försäkrade då den försäkrade lider av sjukdom, som inom sex månader efter adoptionen leder till den försäkrades död. Om adoptionen avser makes/sambos barn eller det kan antas att den försäkrade vid adoptionen inte hade vetskap om sjukdomens livshotande art, har dock barnet rätt till särskild barnpension.

Alecta kan efter prövning besluta om att betala ut särskild barnpension till efterlevande barn även vid ovanstående begränsningar.

8.5 Särskild barnpensions grundbelopp, huvudregel

Storleken på den särskilda barnpension som ska betalas ut beräknas utifrån ett grundbelopp. Den särskilda barnpensionens grundbelopp beräknas på den del av den pensionsmedförande lönen som understiger 7,5 förhöjda prisbasbelopp.

Den särskilda barnpensionen beräknas utifrån den högsta pensionsmedförande lön under 7,5 förhöjda prisbasbelopp som gällde inom tre månader före dödsfallet och med de basbelopp och basbeloppsgränser som gällde månaden innan dödsfallet. Detta gäller även då lönesänkning skett i samband med byte av arbetsgivare.

Grundbeloppet beräknas som följande procenttal av den pensionsmedförande lönen:

Lönedel	Grundbelopp
0–7,5 förhöjda prisbasbelopp	16 %

Med förhöjt prisbasbelopp avses här det förhöjda prisbasbeloppet för det år då förmånstagaren först får rätt till särskild barnpension. Om rätten till särskild barnpension uppstår i januari avses dock föregående års förhöjda prisbasbelopp. Hade den försäkrade vid dödsfallet rätt till premiefrielse eller ålderspension är det dock den pensionsgrundande lön och de basbelopp och bas-

beloppsgränser som gällde månaden innan premiebefrielsen/ålderspensionen som den särskilda barnpensionen beräknas på. Även eventuellt pensionstillägg beräknas då med hänsyn till premiebefrielsen/ålderspensionen, se punkt 13.5, *Metoder för fördelning av överskott*.

Ovanstående förutsätter att premier betalas fram till den försäkrades dödsfall eller som längst till avtalad pensionsålder enligt punkt 5, *Förmånsbestämd ålderspension*, och att den försäkrade uppnår den tjänstetid som krävs för oreducerad pension, se punkt 3, *Pensionsgrundande tjänstetid*. Uppnås inte detta tjänstetidskrav reduceras pensionen.

8.6 Särskild barnpensions utbetalningsbelopp

Den sammanlagda särskilda barnpension som betalas ut för varje kalendermånad beror på vilka förmånstagare som finns vid månadens ingång. Särskild barnpension utges med nedan angivna procenttal av grundbeloppet:

Förmånstagarna är:	Pensionen betalas sammanlagt ut med följande procent av grundbeloppet:
ett barn	75 %
två barn	110 %
tre barn	135 %
fyra barn	150 %
fler än fyra barn	150 % +10 % för varje barn utöver fyra

Barn delar lika på det belopp som de får gemensamt.

8.7 Efterskydd

Efterskydd gäller om den försäkrade dör under de tre kalendermånaderna närmast efter den då den tidigare anställningen upphörde.

Efterskyddet gäller också då försäkringsskyddet upphört på grund av att försäkringsavtalet är uppsagt och uppsägningen har trätt i kraft.

Detsamma gäller om den försäkrade blir arbetsoförmögen under dessa tre månader, karenstiden för premiebefrielse uppnås och den försäkrade vid dödsfallet fortfarande är arbetsoförmögen. Dock gäller inget efterskydd om den försäkrade genom en ny anställning omfattas en annan pensionsplan som innehåller en försäkring som bedöms vara likvärdig med FTP.

8.8 Rätt till intjänad pension

Om den försäkrade slutar sin anställning före pensionsåldern eller om försäkringsavtalet upphör att gälla eller av annat skäl inte längre gäller för den anställda, upphör rätten till särskild barnpension.

Om den försäkrade kvarstår i anställningen fram till pensionsåldern gäller rätten till särskild barnpension med samma förutsättningar som vid pensionsålderns

uppnående under förutsättning att premier betalades till den särskilda barnpensionen vid denna tidpunkt. Detsamma gäller om den försäkrade beviljats kollektiv slutbetalning enligt punkt 11, *Kollektiv slutbetalning*.

8.9 Handlingar som krävs för att få särskild barnpension

Dödsfallsintyg och släktutredning krävs för att kunna bedöma rätten till ersättning. Handlingarna ska skickas in utan kostnad för Alecta.

8.10 Utbetalning av pension och efterlevandes rätt att göra ändringar

Förmånstagare har inte rätt att välja utbetalningstid eller senarelägga utbetalningen av den särskilda barnpensionen. Det går inte heller att göra uppehåll i en pågående utbetalning.

Särskild barnpension betalas ut månadsvis i efterskott. Pensionen betalas ut till det bankkonto som förmånstagaren anger, eller på annat sätt som överenskommits. Vid försenad utbetalning, det vill säga när utbetalningen görs senare än när rätten till den inträdde, betalar Alecta ränta. Räntesatsen återspeglar det allmänna ränteläget och följer den av Riksbanken fastställda referensräntan. Ränta utbetalas dock inte om den är mindre än 0,1 procent av utbetalningsårets prisbasbelopp. Alecta har rätt att ändra reglerna för ränteberäkning.

Återbetalning

Förmånstagare, som fått särskild barnpension med för högt belopp eller för tid då rätt till pension inte fanns, är skyldig att återbetala det felaktigt utbetalda beloppet.

8.11 Överskott

Försäkringen ger rätt till överskott vilket innebär att den kan räknas upp med pensionstillägg enligt punkt 13, *Överskott till försäkrade och försäkringstagare*.

8.12 Premie för särskild barnpension

Premien för särskild barnpension är kollektivt bestämd och utjämnad över gruppen av försäkrade, och beräknas för närvarande som en viss procentsats av den försäkrades lön. Ytterligare principer för premiesättning framgår av punkt 12, *Premier och premiebetalning*.

9. Sjukpension

9.1 Inledning

Förmånsbestämd sjukpension regleras i FTP-planens avdelning C, punkt 10. Att pensionen är förmånsbestämd innebär att storleken på sjukpensionen är bestämd i försäkringsavtalet. Sjukpensionen i FTP 2 kompletterar socialförsäkringen genom ett tillägg till ersättningen från Försäkringskassan. Sjukpensionen täcker en del av inkomstförlusten vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall. Det krävs att ersättning från Försäkringskassan utbetalas och att karenstiden är uppnådd för att sjukpension ska beviljas, se punkterna 9.2 och 9.3.

Den försäkrade omfattas av sjukpension under tid då han omfattas av FTP 2. Vid kvarstående i tjänst efter fyllda 65 år alternativt efter den lägre avtalade pensionsålder som gäller för den försäkrade, gäller sjukpensionen till och med månaden före den då den försäkrade fyller 66 år.

Försäkringsskyddet upphör att gälla då premiebetalningen upphör eller senast månaden innan den då utbetalning av ålderspension enligt FTP påbörjas.

9.2 Krav på arbetsförmåga

Den försäkrade har rätt till sjukpension om den försäkrade är arbetsförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall och båda nedanstående villkor är uppfyllda:

- Arbetsförmågan uppgår till minst 25 procent. Minskningen av arbetsförmågan beräknas utifrån den arbetstid som gällde i den anställning som försäkringen grundas på. För partiellt arbetsför försäkrad som enligt punkt 1.10, *Hälsoprövning*, beviljats försäkring på en lägre arbetstid än den som gäller för anställningen, finns rätt till sjukpension endast om arbetsförmågan utökas med minst 25 procent av den försäkrade arbetstiden jämfört med arbetsförmågan vid inträdet i försäkringen.
- Den försäkrade får ersättning från Försäkringskassan i form av sjukpenning*, rehabiliteringspenning, sjuk- eller aktivitetsersättning.

* Med sjukpenning likställs även förebyggande sjukpenning som utbetalats med i genomsnitt 25 procent eller mer under en månad.

Försäkrad som inte längre är arbetsförmögen ska snarast meddela Alecta detta. Rätten till sjukpension upphör då arbetsförmågan upphör eller då rätt till ersättning från Försäkringskassan inte längre finns.

9.3 Karenstid

Rätt till sjukpension gäller från och med dagen efter att karenstiden uppnåtts vilket innebär att arbetsförmågan ska ha varat i mer än 90 kalenderdagar i följd eller i mer än sammanlagt 105 kalenderdagar under den senaste tolv månadersperioden.

Ett nytt insjuknande inom fem kalenderdagar från föregående sjukperiod betraktas som en direkt fortsättning på den tidigare sjukperioden.

Uppnås karenstiden under tid då sjuk- eller aktivitetsersättning betalas ut, gäller rätt till sjukpension från och med månaden efter den dag då karenstiden är uppnådd.

Vid karenstidsberäkning medräknas alla sjukdagar inom tolv månader närmast före det senaste datumet för insjuknande. Som karenstid får endast räknas tid efter det att försäkringen börjat gälla för den försäkrade. Sjukdagar från tidigare arbetsgivare får normalt inte tas med i beräkningen då byte av premiebetalande arbetsgivare skett under tid för karensberäkning.

För försäkrad som får sjuk- eller aktivitetsersättning utan föregående sjukskrivning kan Alecta besluta om att kortare karenstid ska gälla.

9.4 Rätt till sjukpension

Rätten till sjukpension gäller från och med dagen eller månaden efter det att karenstiden är uppnådd, se punkt 9.3, *Karenstid*. Sjukpension utbetalas inte under tid då den försäkrade har rätt till lagstadgad sjuklön.

Rätten till sjukpension gäller som längst till dess att villkoren i 9.2 och 9.3 inte längre är uppfyllda eller till dess den försäkrade dessförinnan dör, dock som längst till ingången av den månad då den försäkrade fyller 66 år.

Om den försäkrade påbörjat uttag av ålderspension från FTP, har den försäkrade inte för samma tid rätt till sjukpension. Om uttag av enbart en del av ålderspensionen har påbörjats, har den försäkrade dock rätt till sjukpension högst motsvarande den andel av försäkringen där uttag av ålderspension inte skett. Bedömningen av rätten till sjukpension ska göras utifrån den arbetstid som gällde efter uttaget av ålderspensionen.

Återbetalning

Den försäkrade är skyldig att snarast meddela Alecta om ersättning från Försäkringskassan på grund av arbetsoförmåga börjar betalas ut, ändras eller upphör. Den försäkrade ska även lämna uppgift till Alecta om andra förhållanden som kan påverka rätten till sjukpension.

Om den försäkrade får sjukpension med för högt belopp eller för tid då den försäkrade inte har rätt till sjukpension, är den försäkrade skyldig att återbetala den felaktigt utbetalda sjukpensionen. Får den försäkrade retroaktiv ersättning från socialförsäkringen, som innebär att sjukpensionen från Alecta utbetalats med för högt belopp, är den försäkrade skyldig att återbetala det för mycket utbetalda beloppet.

Alecta har rätt att ompröva beslut och ändra utbetalningen om nya omständigheter framkommer som inte var kända vid beslutet om sjukpension.

Särskild prövning

Alecta har rätt att för försäkrad som tillhör FTP 2, i särskilda fall pröva om rätt till sjukpension finns, då ersättning betalas ut från utländsk motsvarighet till svensk försäkringskassa.

Det krävs dock att det formella kravet är uppfyllt, det vill säga att arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall föreligger till minst 25 procent utifrån den arbetstid som ligger till grund för försäkringen. Denna nedsatta arbetsförmåga ska då kunna styrkas med läkarutlåtanden, journalutdrag och i övrigt relevanta fakta.

Graden av arbetsoförmåga ska bedömas efter den minskning i den försäkrades arbetsförmåga som sjukdomen eller olycksfallet med hänsyn till visade objektiva symptom kan anses ha orsakat. Vid bedömningen ska hänsyn tas inte enbart till den försäkrades vanliga arbete utan också till vilket normalt förekommande arbete som helst. Under skälig övergångstid, dock högst sex månader, sker bedömningen utifrån den försäkrades vanliga arbete.

I förekommande fall bedömer Alectas försäkringsläkare inkomna medicinska handlingar.

9.5 Ersättningstid

Under sjukpenningtid gäller att den försäkrade har rätt till sjukpension från och med dagen efter den då karenstiden är uppnådd till och med dag 360 i sjukfallet. Detta gäller både för lönedelar över och under tio prisbasbelopp och under förutsättning att dagberäknad ersättning utbetalas från Försäkringskassan.

Från dag 361 i sjukfallet utbetalas sjukpension endast på lönedel över tio prisbasbelopp under förutsättning att dagberäknad ersättning utbetalas från Försäkringskassan.

Under tid med sjuk- eller aktivitetsersättning gäller att sjukpension betalas ut så länge beslut om månadsberäknad sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan finns, dock som längst till och med månaden före den då den försäkrade fyller 66 år.

Om den försäkrade beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan och beslutet om sjukersättning avser retroaktiv tid, beräknas sjukpensionen med hänsyn till sjukersättning från den faktiska tidpunkt som sjukpenning från Försäkringskassan har upphört att utbetalas. Om retroaktivt beviljad sjukersättning är högre än den sjukpenning som den försäkrade fått för samma tid och det medför en tilläggsutbetalning från Försäkringskassan, ska sjukpensionen ändras från samma tidpunkt som sjukersättningen gäller ifrån, det vill säga retroaktivt.

Sjukpensionen får dras in eller minskas på samma sätt som gäller för lagstadgad ersättning enligt vad som anges i 106 kap. 12 § och 16 § samt 107 kap. 6 § socialförsäkringsbalken (2010:110).

9.6 Sjukpensionens belopp

Under den tid då den försäkrade har rätt till sjukpension, beräknas sjukpensionen på den pensionsmedförande lön, de basbeloppsgränser och basbelopp som gällde månaden före den då rätt till premiebefrielse enligt punkt 10.4, *Ersättningstid*, inträder.

Sjukpensionen beräknas utifrån den högsta pensionsmedförande lön som gäller inom tre månader från sjukfallets start. Detta gäller även då lönesänkning skett i samband med byte av arbetsgivare. Om löneavstående finns beräknas sjukpensionen på lönen efter avståndet, se punkt 2.3, *Löneavstående (lönevaxling)*.

Avvikelse

För försäkrad som vid inträdet i FTP uppbar sjukersättning men som förvärvsarbetar enligt de särskilda reglerna i 37 kap. socialförsäkringsbalken (2010:110), reduceras den pensionsmedförande lönen vid beräkning av sjukpension till att motsvara den del av lönen som det inte finns sjukersättningsbeslut för.

När ersättning utbetalas enligt socialförsäkringsbalken (2010:110) på grund av fullständig arbetsoförmåga utbetalas hel sjukpension med följande procenttal av den pensionsmedförande lönen.

Lön	Ersättning under sjukpenningtid	
	t o m sjukdag 360	fr o m sjukdag 361
< 10 prisbasbelopp	10 %	0 %
10 prisbasbelopp – 20 inkomstbasbelopp	65 %	65 %
20 inkomstbasbelopp – 30 inkomstbasbelopp	32,5 %	32,5 %

Lön	Ersättning vid sjuk-/aktivitetsersättning*
< 7,5 prisbasbelopp	15 %
7,5 prisbasbelopp – 20 inkomstbasbelopp	65 %
20 inkomstbasbelopp – 30 inkomstbasbelopp	32,5 %

* Dock inte om sjukpenning har utbetalats för samma tid.

Vid fullständig arbetsoförmåga betalas sjukpension ut med fullt belopp. Vid partiell arbetsoförmåga betalas sjukpension ut med så stor del av fullt belopp, som svarar mot graden av arbetsoförmåga i den anställning som försäkringen grundas på. Sjukpensionen kan betalas ut med 25, 50, 75 eller 100 procent av fullt belopp.

Det dagberäknade sjukpensionsbeloppet beräknas genom att månadsbeloppet delas med 30 dagar då rätt till sjukpension finns för del av månad.

När Försäkringskassan har fattat beslut om sjuk- eller aktivitetsersättning ändras sjukpensionen från dagberäknad ersättning till månadsberäknad ersättning. Det innebär att samma belopp gäller för hela månaden.

Om ett pågående ersättningsbeslut med månadsberäknad ersättning för FTP:s sjukpension finns och den försäkrade får dagberäknad ersättning från Försäkringskassan ses utökningen av arbetsoförmågan som ett nytt sjukfall. Endast dagberäknade sjukdagar tas då med i karensberäkningen. Den lön, de basbelopp och de basbeloppsgränser som redan fastställts används för beräkningen av den tillkommande sjukpensionen, men endast för den del som sjukersättning inte redan utbetalas för. Grad av arbetsoförmåga fastställs utifrån den del som sjukersättningen inte kompenserar.

Utbetalningssamordning under sjukersättningstid

För försäkrad, som har fått sin sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan förklarad vilande enligt 36 kap. socialförsäkringsbalken (2010:110), reduceras utbetalningen av sjukpensionen i motsvarande grad.

För försäkrad som har sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan, men som förvärvsarbetar enligt de särskilda reglerna i 37 kap. socialförsäkringsbalken (2010:110), minskas sjukpensionen enligt regler beslutade av FTP-nämnderna. När slutgiltigt beslut om inkomst fastställts kan sjukpensionen räknas om.

Sjukpensionen ska samordnas (minskas) med statlig egenlivränta som utbetalas vid sjukdom. Även när den försäkrade får ersättning på grund av ersättningsplikt som staten ansvarar för samordnas sjukpensionen på lönedel upp till 7,5 prisbasbelopp med denna ersättning.

Beslutar Försäkringskassan om arbetsskadelivränta enligt socialförsäkringsbalken (2010:110) på grund av nedsatt arbetsförmåga och inte enbart på grund av inkomstförlust, och denna samordnas med sjukersättningen, minskas sjukpensionen på lönedel upp till 7,5 prisbasbelopp från den tidpunkt arbets-

skadelivräntan gäller ifrån. Samordning görs utifrån den samordningsprocent som fastställts i beslutet om arbetsskadelivränta. Är samordningsprocenten 100 utbetalas normalt ingen sjukpension på lönedel upp till 7,5 prisbasbelopp. I de fall den försäkrade före beslutet om arbetsskadelivränta tjänade över 7,5 prisbasbelopp fastställer Försäkringskassan en bortfallsfaktor och reducerar livränteunderlaget. I dessa fall reducerar Alecta avdraget i motsvarande grad. Detta innebär att sjukpension utbetalas på lönedelar upp till 7,5 prisbasbelopp trots att samordningsprocenten är 100.

Understiger procentsatsen 100 utbetalas så stor del av sjukpensionens förmånsbelopp på lönedelar upp till 7,5 prisbasbelopp som utgör skillnaden mellan 100 och angiven procentsats.

Om arbetsskadelivränta utbetalas för retroaktiv tid då sjukpension redan har utbetalats, har Alecta rätt att återkräva för mycket utbetald pension.

Då reducering av livränteunderlaget har gjorts ska dock inte högre belopp återkrävas än vad som har utbetalats av Försäkringskassan med hänsyn till framräknad bortfallsfaktor.

Beviljar Försäkringskassan enbart arbetsskadelivränta ger detta inte rätt till sjukpension från Alecta.

9.7 Efterskydd

Sjukpensionen är en riskförsäkring. Det innebär att försäkringsskyddet avseende sjukpension enbart gäller under den tid då premiebetalning pågår. Sjukpensionsförsäkringen upphör om den försäkrade slutar sin anställning före avtalad pensionsålder eller om försäkringsavtalet upphör att gälla eller av annat skäl inte längre gäller för den anställde. Den försäkrade har då ingen rätt till ersättning.

För försäkrad som blir arbetsoförmögen senast inom tre kalendermånader efter det att den tidigare anställningen har upphört, och som fortsätter att oavbrutet vara arbetsoförmögen så att karenstiden för premiebefrielse uppnås, fortsätter dock det tidigare försäkringsskyddet att gälla genom ett efterskydd. Den försäkrade får dock inte ha fyllt 66 år eller dessförinnan påbörjat utbetalning av ålderspension från FTP eller genom en ny anställning omfattas av annan pensionsplan som innehåller en sjukpension som bedöms vara likvärdig med FTP. Efterskyddet gäller inte heller när försäkringen fått slutbetalning enligt punkt 11, *Kollektiv slutbetalning*.

9.8 Uppgifter och handlingar som krävs för att få sjukpension

Arbetsgivaren är skyldig att snarast möjligt sända en anmälan om arbetsoförmåga till Collectum om den försäkrade är arbetsoförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall och denna arbetsoförmåga bedöms bli så långvarig att rätt till sjukpension enligt punkt 9.4,

Rätt till sjukpension, kommer att uppstå. Anmälan ska göras på Collectums internetkontor. Anmälan kan också göras av den försäkrade. Collectum vidarebefordrar ärendet till Alecta för handläggning. Alecta tar in uppgift om sjukperioder från Försäkringskassan och kontrollerar att utbetalning av sjukpenning, rehabiliteringspenning eller sjuk- och aktivitetsersättning görs. Nedsatt arbetsförmåga ska på begäran kunna styrkas med läkarintyg.

Försäkrad som gör anspråk på sjukpension, ska utan kostnad för Alecta lämna de uppgifter och läkarutlåtanden om sjukdomen eller olycksfallet och den därmed följande arbetsoförmågan som Alecta begär.

Dessutom är den försäkrade skyldig att följa de föreskrifter som Alecta meddelar om undersökning eller behandling av läkare, sjukhusvård, arbetslivsinriktad rehabilitering eller liknande. Den försäkrade är skyldig att besöka en av Alecta anvisad läkare för undersökning eller behandling.

Har Alecta anvisat viss läkare för undersökning, betalar Alecta läkarens arvode för denna undersökning. Alecta betalar även den försäkrades eventuella resekostnader utanför bostadsorten, inom Sverige, för besöket hos läkaren. Begär Alecta ett särskilt läkarutlåtande eller andra särskilda handlingar för att den försäkrade ska kunna styrka sin rätt till sjukpension, betalar Alecta kostnaderna för dessa upp till det belopp som Alecta bestämmer.

9.9 Utbetalning av pension

Alecta betalar ut pensionen i efterskott. Utbetalning sker månadsvis så snart Alecta har fått uppgift om utbetalningsperiod från Försäkringskassan. Utbetalning sker till det bankkonto som den försäkrade anger eller på annat sätt som överenskommits med den försäkrade.

Vid försenad utbetalning, det vill säga när Alecta gör utbetalningen senare än när rätten till den inträdde, betalar Alecta ränta. Räntesatsen återspeglar det allmänna ränteläget och följer den av Riksbanken fastställda referensräntan. Ränta utbetalas dock inte om den är mindre än 0,1 procent av utbetalningsårets prisbasbelopp. Alecta har rätt att ändra reglerna för ränteberäkning.

9.10 Överskott

Sjukpension ger rätt till överskott vilket innebär att den kan räknas upp med pensionstillägg enligt punkt 13, *Överskott till försäkrade och försäkringstagare*.

9.11 Premie för sjukpension

Premien för sjukpension är kollektivt bestämd och utjämnad över gruppen av försäkrade, och beräknas för närvarande som en viss procentsats av den försäkrades pensionsmedförande lön inom olika löneintervall. Ytterligare principer för premiesättningen framgår av punkt 12, *Premier och premiebetalning*.

10. Premiebefrielse på grund av arbetsoförmåga

10.1 Inledning

Premiebefrielse innebär att Alecta, i stället för försäkringstagaren, betalar premien för försäkringen då den försäkrade är arbetsoförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall och villkoren enligt punkterna 9.2–9.3 är uppfyllda. Premiebefrielseförsäkring i Alecta gäller endast förmåner för vilka premien är avtalad att betalas fortlöpande varje månad. Premiebefrielse kan ges tidigast från och med månaden efter att den försäkrade fyllt 18 år.

Premiebefrielsen är fullständig oavsett graden av arbetsoförmåga och avser alltid hel månad.

10.2 Krav på arbetsoförmåga

För rätt till premiebefrielse krävs att båda nedanstående krav på arbetsoförmåga är uppfyllda:

- Arbetsoförmågan uppgår till minst 25 procent. Nedläggningen av arbetsförmågan beräknas utifrån den arbetstid som gällde i den anställning som försäkringen grundas på. För partiellt arbetsför försäkrad som enligt punkt 1.10, *Hälsoprövning*, beviljats försäkring på en lägre arbetstid motsvarande den faktiska arbetsförmågan i anställningen, finns rätt till premiebefrielse endast om arbetsoförmågan utökas med minst 25 procent av den försäkrade arbetstiden jämfört med arbetsförmågan vid inträdet.
- Den försäkrade får ersättning från Försäkringskassan i form av sjukpenning*, rehabiliteringspenning, sjuk- eller aktivitetsersättning.

* Med sjukpenning likställs även förebyggande sjukpenning som utbetalats med i genomsnitt 25 procent eller mer under en månad.

Även beslut om enbart arbetsskadelivränta från Försäkringskassan, som enligt dessa villkor inte ger rätt till sjukpension, ger rätt till premiebefrielse.

10.3 Karenstid

Rätt till premiebefrielse ges först efter att karenstiden uppnåtts vilket innebär att arbetsoförmågan ska ha varat i mer än 90 kalenderdagar i följd eller i mer än sammanlagt 105 kalenderdagar under den senaste tolv månadersperioden.

Vid återfall i arbetsoförmåga ska den nya perioden ha varat i minst 30 dagar.

Som karenstid får endast räknas tid efter det att försäkringen börjat gälla för den försäkrade.

10.4 Ersättningstid

Försäkringen blir premiebefriad från och med månaden efter det att rätt till premiebefrielse har inträtt. Om rätten till premiebefrielse inträtt den första dagen i månaden blir dock försäkringen premiebefriad från och med samma månad.

Premiebefrielsen gäller så länge villkoren i punkt 10.2 är uppfyllda, dock som längst till och med månaden innan den då den försäkrade har rätt till ålderspension enligt punkt 5, *Förmånsbestämd ålderspension*. Rätt till premiebefrielse för sjukpension gäller som längst till ingången av den månad då den försäkrade fyller 66 år.

Dör den försäkrade dessförinnan gäller premiebefrielsen till och med dödsfallsmånaden.

10.5 Ordinarie premiebefrielseförsäkring

Premiebefrielseförsäkring enligt dessa villkor gäller för följande förmåner inom FTP 2:

- A) I Alecta försäkrad förmånsbestämd ålderspension, sjukpension, familjepension och särskild barnpension. Dessutom gäller premiebefrielse för premien för sjukpension, premiebefrielse och kollektiv slutbetalning. Vid arbetsoförmåga premiebefrias samtliga dessa förmåner och premier enligt punkt 10.2–10.4.
- B) Förmånsbestämd ålderspension som registrerats hos PRI Pensionsgaranti.
- C) FTPK-premier motsvarande FTP-planens normala nivå, i förekommande fall med tillägg för premien för avstådd familjepension enligt punkt 7.5, *Familjepensionens grundbelopp, huvudregel*.

Premiebefrielseförsäkring som tecknats enligt c) ovan gäller både för FTPK-premier i Alecta och för premier i andra bolag enligt den försäkrades senaste FTPK-val hos Valcentralen.

Premiebefrielseförsäkring i Alecta gäller inte för alternativ pensionslösning för försäkrad med lön över tio inkomstbasbelopp enligt punkt 6.4 i FTP-planens avdelning C, eller motsvarande bestämmelser i andra liknande pensionsplaner. Om alternativ pensionslösning enligt punkt 6.4 i FTP-planens avdelning C är tecknad som en förhöjning av den av Valcentralen debiterade FTPK-premien enligt ovan, ingår premiebefrielseförsäkring förutsatt att arbetsgivaren avtalat med Valcentralen om detta.

Under den tid försäkringen är premiebefriad beräknas förmånerna enligt punkt 1.3 a, c, d, och e på den pensionsmedförande lön, de basbelopp, de basbeloppsgränser och den pensionsålder som gällde månaden innan premiebefrielsen. Detta gäller även FTPK-premier enligt c) ovan.

10.6 Premiebefrielseförsäkring för kompletterande FTPK-premier

För FTPK-premier utöver vad som angetts i c) ovan, så kallade kompletterande FTPK-premier, gäller ingen premiebefrielseförsäkring.

10.7 Efterskydd

Rätten till premiebefrielse upphör att gälla om den försäkrade avslutar sin anställning före avtalad pensionsålder eller om försäkringsavtalet upphör att gälla eller av annat skäl inte längre gäller.

För en försäkrad som blir arbetsoförmögen senast inom tre kalendermånader efter det att den tidigare anställningen har upphört, och fortsätter att oavbrutet vara arbetsoförmögen så att karenstiden för premiebefrielse uppnås, gäller det tidigare försäkringsskyddet genom ett efterskydd.

Den försäkrade får dock inte ha påbörjat utbetalning av ålderspension från FTP eller genom en ny anställning omfattas av en annan pensionsplan som innehåller en försäkring som bedöms vara likvärdig med FTP. Efterskyddet gäller inte heller när försäkringen har fått premiebefrielse för slutbetalning enligt punkt 11, *Kollektiv slutbetalning*.

För försäkrad som fortsätter att arbeta efter att rätt till ålderspension enligt 5.2, *Intjänandetid och utbetalningstid*, uppnåtts gäller efterskydd för premiebefrielse för sjukpension som längst till ingången av den månad då den försäkrade fyller 66 år.

Särskild prövning

För att upprätthålla det tidigare försäkringsskyddet genom premiebefrielse, har Alecta har rätt att, i särskilda fall, besluta om rätt till förlängt efterskydd även om ersättning inte utgått från Försäkringskassan inom de tre avtalade efterkyddsmånaderna.

Kravet på arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall till minst 25 procent av den arbetstid som gällde i den anställning som ligger till grund för försäkringen måste vara uppfyllt. Denna nedsatta arbetsförmåga ska då kunna styrkas med läkarutlåtanden, journalutdrag och i övrigt relevanta fakta om varför ersättning från Försäkringskassan inte utbetalats.

I förekommande fall bedömer Alectas försäkringsläkare inkomna medicinska handlingar.

Alecta har rätt att även i andra fall göra särskild bedömning och därmed bevilja efterskydd.

10.8 Uppgifter och handlingar som krävs för att få premiebefrielse

Arbetsgivaren, eller den försäkrade, är skyldig att snarast anmäla sådan arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall som kan ge rätt till premiebefrielse. De handlingar och övriga upplysningar som Alecta behöver för att kunna bedöma rätten till premiebefrielse ska lämnas utan kostnad för Alecta. Anmälan görs till Collectum genom att en sjukanmälan skickas in, se punkt 9.8, *Uppgifter och handlingar som krävs för att få sjukpension*. För fastställandet av rätten till premiebefrielse kan Alecta bestämma att den försäkrade ska genomgå undersökning av Alecta särskilt utsedd läkare.

Utöver vad som anges i denna punkt ska även villkoren i punkt 9.2–9.4 vara uppfyllda för rätt till premiebefrielse.

11. Kollektiv slutbetalning

11.1 Inledning

Med kollektiv slutbetalning menas att det tidigare försäkringsskyddet för vissa FTP 2-förmåner kvarstår när den försäkrade före avtalad pensionsålder avgår ur tjänst i pensioneringssyfte, dock tidigast från månaden efter det att han fyllt 62 år. Denna förmån är ordnad som ett kollektivt försäkringsskydd i Alecta och kan ses som ett särskilt slag av premiebefrielseförsäkring, men benämns i dessa villkor som kollektiv slutbetalning.

11.2 Förmåner som omfattas av kollektiv slutbetalning

De förmåner som omfattas av kollektiv slutbetalning är

- förmånsbestämd ålderspension enligt punkt 5
- familjepension enligt punkt 7
- särskild barnpension enligt punkt 8
- FTPK.

Kollektiv slutbetalning innebär att den försäkrade får behålla den förmånsbestämda ålderspension, familjepension och särskilda barnpension som var tecknad i Alecta månaden närmast före den förtida pensionsavgången. Detta omfattar även ålderspension som vid tidpunkten för slutbetalning var finansierad i egen regi genom PRI-modellen. För FTPK innebär kollektiv slutbetalning att kapitalvärdet av återstående FTPK-premier betalas till Valcentralen som sedan förmedlar beloppet vidare enligt regelverket för senast gällande FTPK-val.

Begränsningar

Rätt till kollektiv slutbetalning finns inte för kompletterande FTPK-premier enligt punkt 10.6 eller för eventuella kompletteringar av FTP-planens förmånsbestämda ålderspension och familjepension. Inte heller gäller kollektiv slutbetalning för fortsättningsförsäkring eller alternativ pensionslösning enligt punkt 6.4 i FTP-planens avdelning C. Kollektiv slutbetalning kan endast göras av förmåner där intjänande pågick fram till avgångstidpunkten, antingen genom premiebetalning, avsättning för ålderspension enligt PRI-modellen eller genom premiebefrielse.

11.3 Förutsättningar för att kollektiv slutbetalning ska beviljas

Kollektiv slutbetalning sker för försäkrad som avgår ur tjänst i pensioneringssyfte tidigast från och med månaden efter det att den försäkrade fyllt 62 år. Med avgång i pensioneringssyfte menas att den försäkrade fram till avtalad pensionsålder:

- helt slutat att arbeta eller i vart fall inte arbetar mer än åtta timmar per vecka i genomsnitt under en period om tre månader
- inte har för avsikt att arbeta framöver eller i vart fall inte har för avsikt att arbeta mer än åtta timmar per vecka i genomsnitt under en period om tre månader
- inte står till arbetsmarknadens förfogande och/eller får arbetslöshetsersättning eller i vart fall inte gör/får det för mer än åtta timmar per vecka i genomsnitt under en period om tre månader
- inte får eller har ansökt om sjukpenning, sjukersättning eller arbetsskadeersättning från Försäkringskassan eller utländsk motsvarighet till svensk försäkringskassa.

Den försäkrade ska skriftligen intyga till Alecta att pensioneringssyfte föreligger.

Den försäkrade har inte rätt till slutbetalning under tid då den försäkrade har rätt till premiebefrielse på grund av arbetsoförmåga enligt punkt 10, *Premiebefrielse på grund av arbetsoförmåga*.

Rätt till slutbetalning finns inte heller för försäkrad som har en alternativ pensionslösning enligt punkt 6.4 i FTP-planens avdelning C och som vid byte av arbetsgivare inom samma koncern återinträder i den förmånsbestämda pensionsplanen om det vid återinträdet återstod mindre än fem år till pensioneringstillfället. FTP-nämnderna kan, om det föreligger särskilda skäl, pröva om undantag från ovanstående regel ska medges.

11.4 Hur slutbetalningen beräknas

Slutbetalning görs med hänsyn till den pensionsmedförande lön, de basbelopp och basbeloppsgränser som gällde för försäkringen månaden innan slutbetalningen.

11.5 Kollektiv slutbetalning av FTPK då avtalad pensionsålder är lägre än 65 år

Om den avtalade pensionsåldern för ålderspensionen enligt punkt 5, *Förmånsbestämd ålderspension* är lägre än 65 år slutbetalas FTPK vid uppnådd pensionsålder för försäkrad där intjänande pågick till och med månaden före den då den försäkrade har rätt till ålderspension antingen genom premiebetalning, avsättning för ålderspension enligt PRI-modellen eller genom premiebefrielse. Slutbetalning sker genom att kapitalvärdet av återstående premier fram till 65 år betalas till Valcentralen som ett engångsbelopp. Valcentralen förmedlar sedan beloppet vidare enligt regelverket för senast gällande FTPK-val. Avgång i pensioneringssyfte krävs inte för att sådan slutbetalning ska ske.

12. Premier och premiebetalning

12.1 Allmänt om premier och premiesättning

Premier är de belopp som betalas in till Alecta för att täcka kostnaderna för framtida utbetalning av pensionsförmåner.

Premier betalas som huvudregel genom månadsvis betalning. För sparförsäkringar förekommer även betalning med engångsbelopp (engångspremier).

Alectas premier för FTP 2:s förmåner grundas på försäkringstekniska antaganden som är aktsamma. Antagandena bygger på erfarenheter och observationer av Alectas försäkringsbestånd, och de följs upp regelbundet.

Vid premiesättningen kan även hänsyn tas till Alectas ekonomiska situation. En mer detaljerad beskrivning av principerna för premiesättning framgår av Alectas Försäkringstekniska riktlinjer.

12.2 Premiesättning av sparförsäkringar

Som sparförsäkring räknas följande förmåner i dessa försäkringsvillkor

- förmånsbestämd ålderspension enligt punkt 5
- ursprunglig FTPK enligt punkt 6
- familjepension enligt punkt 7.

Premien bestäms individuellt för varje försäkrad och förmån.

Månadsvis betalda premier

Månadsvis betalda (löpande) premier för förmånsbestämd ålderspension och familjepension grundas på försäkringens premiedragande förmånsbelopp, lika med skillnaden mellan dess aktuella pension (baserad på aktuell pensionsmedförande lön) och redan intjänad pension som räknas av enligt reglerna för FTP 2. Den redan intjänade pension som räknas av kan vara intjänad enligt FTP 2 eller enligt annan pensionsplan som är samordningsbar enligt reglerna för FTP 2.

För månadsvis betalda premier gäller följande:

- Att det premiedragande förmånsbeloppet betalas med en lika stor premie varje månad fram till avtalad pensionsålder.
- Alectas antaganden om ränta (avkastning), avkastningsskatt, dödlighet (livslängd) och driftskostnader för premiesättning av respektive slag av förmån. För familjepension används dessutom särskilda antaganden om familjesammansättning. Antagandena, och därmed premien för samma premiedragande förmånsbelopp, är lika för män och kvinnor.

Månadsvis betalda premier för redan tecknade sparförmåner får inte höjas under försäkringstiden. Däremot kan nya antaganden, och därmed nya högre premier, tillämpas för nytecknade förmånsbelopp. Som nytecknade förmånsbelopp räknas:

- Hela det premiedragande förmånsbeloppet för nya försäkrade hos arbetsgivaren. Vid ett byte av premiebetalande arbetsgivare för samma FTP 2-försäkring i Alecta som sker helt utan tidsavbrott, räknas dock endast den eventuella höjning av förmånsbeloppet som inträffar i samband med bytet som ett nytecknat förmånsbelopp.
- Alla höjningar av redan tecknade förmånsbelopp för arbetsgivarens befintliga försäkrade. Höjningarna kan bero på inträffade lönehöjningar men även på andra faktorer.

Anmärkning

Om finansieringsformen för den försäkrades förmånsbestämda ålderspension ändras från PRI-modellen (tryggande i arbetsgivares egen regi) till försäkring i Alecta, räknas hela förmånsbeloppet, utöver redan intjänad pension, alltid som nytecknat.

Engångsvis betalda premier

I FTP 2 förekommer engångsvis betalda premier främst i följande situationer:

- När finansieringsformen för redan intjänad ålderspension och/eller ursprunglig FTPK ändras från PRI-modellen till försäkring i Alecta, så kallad PRI-inlösen.
- Vid annan inlösen i Alecta av redan intjänad ålderspension, ursprunglig FTPK och/eller familjepension som tidigare varit finansierad i arbetsgivarens egen regi (men utanför PRI-modellen).
- Vid beståndsöverlåtelse från annan försäkringsgivare till Alecta av redan intjänad ålderspension, ursprunglig FTPK och/eller familjepension.
- Vid sänkning av pensionsåldern för FTP 2, när Alectas regelverk föreskriver att intjänad ålderspension ska förstärkas i samband med detta.

Engångspremier grundas på de intjänade förmånsbelopp som försäkras i Alecta i samband med varje inlösentillfälle eller liknande enligt ovan, samt Alectas vid den aktuella försäkringstidpunkten gällande antaganden om ränta (avkastning), avkastningsskatt, dödlighet (livslängd) och driftskostnader för premiesättning av respektive slag av förmån. För familjepension används dessutom särskilda antaganden om familjesammansättning.

Olika dödlighetsantaganden, och därmed olika engångspremier för män och kvinnor, gäller för förmånsbestämd ålderspension, vid inlösen av familjepension, samt om inget annat avtalas vid beståndsöverlåtelse till Alecta avseende familjepension.

Premierreduktion (rabatt) på sparpremier

Alecta kan besluta om premierreduktion (rabatt) på sparförsäkringar. Ett sådant beslut kan, men behöver inte, omfatta både månadsvis betalda premier och engångspremier. Beslut om premierreduktion förutsätter att Alectas finansiella ställning bedöms vara tillräckligt stark för att med hög sannolikhet och uthålligt kunna uppfylla ambitionen om värdesäkring av åtagandena.

Alecta kan när som helst besluta om ändring eller avskaffande av premierreduktion. Ingen premierreduktion är således garanterad för framtiden.

12.3 Premiesättning av riskförsäkringar

Som riskförsäkring räknas följande förmåner i dessa försäkringsvillkor

- särskild barnpension enligt punkt 8
- sjukpension enligt punkt 9
- premiebefrielse på grund av arbetsoförmåga enligt punkt 10
- kollektiv slutbetalning enligt punkt 11.

Premien för riskförsäkringarna i dessa försäkringsvillkor är kollektivt bestämd och utjämnad över gruppen av försäkrade.

Den utjämnade premien för särskild barnpension, sjukpension, premiebefrielse på grund av arbetsoförmåga och kollektiv slutbetalning anges för närvarande som en procentsats av lönen inom olika löneintervall. Normalt bestäms premien för riskförsäkringar för ett kalenderår i taget. Alecta kan dock ändra premien för riskförsäkringar när som helst. Premieändringar för riskförsäkringar gäller för alla försäkringar av samma slag, både nytecknade och gamla.

Premierreduktion (rabatt) på riskpremier

Alecta kan besluta om premierreduktion (rabatt) på riskpremier, förutsatt att den ekonomiska ställningen inom respektive slag av försäkring bedöms vara tillräckligt stark. Beslut om premierreduktion fattas separat för varje slag av riskförsäkring. Premierreduktion ges efter enhetliga principer inom varje slag av försäkring, normalt som en procentuell reduktion av premien.

Alecta kan när som helst besluta om ändring eller avskaffande av premierreduktion. Ingen premierreduktion är således garanterad för framtiden.

12.4 Ansvaret för premiebetalningen

Alla premier för FTP 2 ska betalas av försäkringstagaren, som normalt är den försäkrades arbetsgivare.

Anmärkning

När rätt till premiebefrielse eller kollektiv slutbetalning finns, förekommer även premiebetalning från dessa riskförsäkringar.

12.5 Betalning av premier

Månadsvis betalda premier tas alltid ut för hela kalendermånader, enligt följande.

Premier betalas från och med den månad då försäkringen eller höjningen av den trätt i kraft, till och med månaden innan den försäkrade fyller 65 år. Är den försäkrades avtalade pensionsålder enligt FTP 2 lägre än 65 år, betalas dock premien till och med den månad då denna pensionsålder uppnås.

Kvarstår den försäkrade i tjänst efter 65 år alternativt efter den lägre avtalade pensionsålder som gäller för den försäkrade ska premie för sjukpension och premie för premiebefrielse av sjukpensionspremien betalas, dock som längst till och med månaden innan den försäkrade fyller 66 år.

Om den försäkrade slutar sin anställning före ovan nämnda tidpunkter eller om försäkringsavtalet upphör att gälla eller av annat skäl inte längre omfattar den anställde, betalas premier till och med sista anställningsmånaden respektive den sista månad den försäkrade omfattas av försäkringsavtalet. Vid avgång ur tjänst har Alecta rätt att avstå från premieuttag för avgångsmånaden, om den anställde redan blivit försäkrad genom en annan arbetsgivare för samma månad.

Beträffande rätt till premiebefrielse, se punkt 10, *Premiebefrielse på grund av arbetsoförmåga*.

Alla premier för FTP 2 som ska betalas av försäkringstagaren, faktureras för närvarande av Collectum. Betalning ska ske senast på den förfallodag som anges på fakturan. Förfallodagen är normalt den 15:e i månaden efter den månad som premien avser.

12.6 Premietillägg

För retroaktiva premier tillkommer ett premietillägg beräknat med den räntesats som Alecta bestämt ska gälla vid varje tidpunkt. För närvarande är räntesatsen för premietillägg sex procent per år. Med retroaktiva premier menas premier för tid innan den månad som närmast föregår fakturans förfallodag.

13. Överskott till försäkrade och försäkringstagare

13.1 Inledning

Överskott som uppstår hos Alecta kan fördelas till försäkrade och försäkringstagare. Eftersom Alectas ambition är att pensioner under utbetalning ska behålla sin köpkraft under hela utbetalningstiden, fördelas överskott i första hand genom pensionstillägg till pensioner under utbetalning, men fördelning av överskott kan också göras på andra sätt.

13.2 Fördelning av överskott

Överskott uppstår om utfallet av de försäkringstekniska antagandena blir mer gynnsamt än vad som antagits när premien fastställdes.

Innan fördelning av överskott kan ske måste eventuellt underskott som finns för någon del av antagandena beaktas. Alectas styrelse beslutar varje år om fördelning av överskott till försäkrade och försäkringstagare i enlighet med dessa villkor, Alectas konsolideringspolicy och de försäkringstekniska riktlinjerna.

Överskott som fördelats men ännu inte utbetalats till försäkrade och försäkringstagare är, med undantag för genomförd fribrevsuppräknings, inte garanterat. Det innebär att överskott som tidigare fördelats kan reduceras om det uppstår underskott i verksamheten.

13.3 Rätten till överskott

Överskott som uppstår i Alectas verksamhet förs till Alectas konsolideringsfond och ingår då i den del av konsolideringsfonden som utgör Alectas riskkapital.

Alecta har rätt att använda medel ur konsolideringsfonden för att förstärka livförsäkringsavsättningar för intjänade pensioner om de försäkringstekniska antagandena inte är tillräckliga.

Medel i konsolideringsfonden som inte behövs för förlusttäckning eller andra ändamål som anges i Alectas bolagsordning kan fördelas till försäkringstagare och försäkrade. För att fördelning av överskott ska kunna göras måste det finnas ett tillräckligt stort konsolideringskapital ur försäkringsteknisk synpunkt.

Alectas styrelse beslutar för varje kalenderår om fördelningen av överskott. I första hand ska återbäringskapitalet användas till pensionstillägg för höjning av pension under utbetalningstiden. Beslut kan också tas för kortare tid än ett kalenderår.

13.4 Former för fördelning av överskott

Överskott kan fördelas på följande sätt:

- Höjning av pension under utbetalning genom pensionstillägg till försäkrade och förmånstagare.
- Höjning av intjänad pensionsrätt genom fribrevsuppräknings.
- Premiereduktion för försäkringstagare.
- Fördelning av företagsanknutna medel till försäkringstagare.
- Annan fördelning av överskott.

13.5 Metoder för fördelning av överskott

Pensionstillägg (höjning av pension under utbetalning)

Pensionstillägg ges till pension under utbetalning, dock med beaktande av de undantag som anges nedan.

Pensionstillägget beslutas av kollektivavtalsparterna angivna i punkt 1.1.

Pensionstillägget uttrycks som en procentsats av den garanterade pensionen.

Procentsatsen för pensionstillägg ska sättas efter enhetliga principer. Fördelat överskott enligt denna modell är inte garanterat.

Pensionstillägg betalas ut från och med året efter det så kallade basåret som är det år som styr vilket pensionsstillägg som ska ges.

Basår

Basåret är normalt samma år som den första pensionsutbetalningen skedde. Om den första utbetalningen gjordes i januari månad gäller dock närmast föregående år som basår. Följande undantag från denna regel finns:

- A) För sjukpension sätts basåret till det år som rådde dagen innan den försäkrade fick rätt till sjukpension enligt punkt 9, *Sjukpension*.
- B) Om försäkringen har beviljats kollektiv slutbetalning enligt punkt 11, *Kollektiv slutbetalning*, utan att ålderspension har tagits ut gäller året då slutbetalningen gäller ifrån som basår. Om slutbetalningen gjordes i januari månad sätts dock närmast föregående år som basår.
- C) Vid uppskjutet uttag av ålderspensionen gäller året då den avtalade pensionsåldern uppnåddes eller det tidigare året enligt b) när sådant finns som basår.

D) Om sjukpension övergår till ålderspension eller familjepension och/eller särskild barnpension gäller sjukpensionens basår även för ålderspensionen respektive familjepensionen och/eller den särskilda barnpensionen. Om ålderspensionen övergår till familjepension och/eller särskild barnpension gäller ålderspensionens basår även för familjepensionen och/eller den särskilda barnpensionen.

Fribrevsuppräknings (höjning av intjänad pensionsrätt)

Fribrevsuppräknings kan göras på försäkring som inte är premiebefriad och där den försäkrade inte uppnått pensionsåldern eller avlidit. Försäkringen ska inte heller ha fått basår enligt ovan.

För försäkring som är premiebefriad på grund av sjukdom över minst ett årsskifte, och där premiebefrielsen upphör före pensionsåldern, sker höjning av pensionsrätten från och med den månad premiebefrielsen upphör. Vid denna tidpunkt höjs den intjänade pensionsrätten på en gång till det belopp som skulle ha gällt om höjningen istället hade gjorts successivt vid varje årsskifte under premiebefrielsetiden.

Fribrevsuppräknings görs genom att den intjänade pensionsrätten för förmånsbestämd ålderspension och familjepension höjs. Även lönesänkingsfribrev enligt 5.4 och 7.6 höjs med samma procentsats.

Beslut om fribrevsuppräknings fattas av Alectas styrelse för varje år. Storleken på beslutad fribrevsuppräknings ska sättas efter enhetliga principer. Fördelat överskott enligt denna modell är garanterat.

Premierreduktion

Överskott kan fördelas genom premierreduktion enligt vad som framgår av punkt 12, *Premier och premiebetalning*. Premierreduktion gäller tills vidare, dock högst för ett år i taget.

Företagsanknutna medel

Alectas styrelse kan besluta om fördelning av överskott i form av företagsanknutna medel i enlighet med vid var tidpunkt gällande konsolideringspolicy. Fördelning, dispositionsrätt, användning samt återtag av företagsanknutna medel sker i enlighet med vid var tidpunkt gällande regler.

Annan fördelning av överskott

Alectas styrelse kan även besluta om fördelning av överskott på annat sätt än som beskrivits ovan.

13.6 Återbäringskollektiv

Återbäringskapitalet bestäms för verksamhetsgrenarna kollektiv tjänstepensionsförsäkring och tjänstegrupplivförsäkring var för sig. Inom respektive verksamhetsgren kan en mer detaljerad uppdelning göras.

13.7 Utbetalning av försäkringsbelopp och överskott

Utbetalning av fördelade överskott sker normalt i anslutning till utbetalning av pension eller i samband med premieinbetalning.

14. Information från Alecta

14.1 Information i samband med att försäkringen börjat gälla

Snarast efter att Alecta fått anmälan från Collectum om en ny försäkrad skickas ett försäkringsbesked till den försäkrade avseende den nytecknade försäkringen. I samband med detta skickas också information om de väsentliga rättigheter och skyldigheter som följer av försäkringen.

14.2 Pensionsbesked

Pensionsbesked utfärdas till de försäkrade och innehåller uppgifter om försäkringsförmånernas art och storlek.

Pensionsbesked skickas vid inträde i försäkringen samt vid avgång ur försäkringen med uppgift om rätt till intjänad pension för förmånsbestämd ålderspension och i förekommande fall ursprunglig FTPK och familjepension. Dessutom utfärdas årliga pensionsbesked som visar de förmåner som gäller vid varje årsskifte.

Pensionsbesked skickas normalt inom en månad efter det att Alecta registrerat inträde respektive avgång ur försäkringen. Årliga pensionsbesked som anger förmånerna vid ett årsskifte utfärdas istället normalt inom tre månader efter årsskiftet.

14.3 Annan information från Alecta

Kontrolluppgift

Alecta lämnar sådana kontrolluppgifter som enligt 15, 22 och 23 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244) ska lämnas om pensionsförsäkring.

Information i samband med att ålderspension ska börja utbetalas

När tidpunkten för avtalad pensionsutbetalning närmar sig informerar Alecta den försäkrade om

- tidpunkt, pensionsbelopp och tidsperiod för utbetalningen
- totalt pensionsbelopp för det första utbetalningsåret/kalenderåret
- möjligheten att ändra villkoren för pensionsutbetalningen på det sätt som framgår i punkt 5.8, *Utbetalning av pension och den försäkrades rätt att göra ändringar* och punkt 6.5, *Utbetalning av pension och den försäkrades rätt att göra ändringar*.

Information vid dödsfall

Alecta gör kontroller genom SPAR-registret och mot Collectum för att få vetskap om att försäkrade har avlidit. När en försäkrad har avlidit, kontaktar Alecta dödsboet med anledning av försäkringsfallet. Om den försäkrade har tjänat in familjepension enligt punkt 7 och/eller omfattas av särskild barnpension enligt punkt 8 och förmånstagare finns informerar Alecta förmånstagaren/förmånstagarna om den förestående utbetalningen av familjepension och/eller särskild barnpension samt om villkoren för denna.

Information vid sjukpension

Då en försäkrad har beviljats rätt till sjukpension informerar Alecta den försäkrade om den förestående utbetalningen av sjukpension samt om villkoren för denna.

Information under utbetalningstid

Under utbetalningstiden informerar Alecta vid varje årsskifte om pensionens storlek för det nya kalenderåret samt i förekommande fall om de ändringar av pensionen som inträffar under året. Detta gäller dock inte under uppehåll i utbetalningen enligt punkt 5.8, *Utbetalning av pension och den försäkrades rätt att göra ändringar* och punkt 6.5, *Utbetalning av pension och den försäkrades rätt att göra ändringar*.

Ytterligare information

Den försäkrade kan begära att få ytterligare information om sin försäkring och har rätt att ta del av de uppgifter om försäkringen som berör honom. Allmän information om försäkringsprodukterna tillhandahålls i första hand genom Alectas webbplats.

15. Om du inte är nöjd

15.1 Alecta förtydligar och omprövar

Om en försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare inte är nöjd med Alectas handläggning, administration eller beslut ska denne i första hand meddela detta till Alecta. Det kan till exempel ha uppstått missförstånd som går att klara ut vid en ny kontakt. Har Alecta gjort fel, kan Alecta direkt ompröva ärendet och rätta felet.

15.2 Tolkning av försäkringsvillkoren

Den som är försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare kan alltid begära att en fråga som angår denne och som berör tolkningen av dessa försäkringsvillkor behandlas av en FTP-nämnd – oavsett om frågan varit föremål för någon åtgärd eller beslut hos Alecta. Alecta kan också rådfråga FTP-nämnderna om tolkning av dessa villkor och bestämmelser i övrigt rörande försäkringen.

15.3 Överprövning

Beslut från Alectas försäkringsnämnd

Den som är försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare kan begära överprövning av Alectas beslut.

Den som fortfarande är missnöjd efter omprövning av beslutet kan vända sig till Alectas försäkringsnämnd för överprövning. Adressen är Alectas försäkringsnämnd, 103 73 Stockholm. Vissa ärenden får inte avgöras av försäkringsnämnden utan ska istället hanteras av FTP-nämnderna.

Alecta har en klagomålsansvarig som är registrerad hos Finansinspektionen, se Alectas webbplats. Det är också möjligt att väcka talan mot Alecta vid allmän domstol i Sverige.

Beslut i FTP-nämnderna

Ärenden som inbegriper tolkning av FTP-planen prövas i första hand i FTP-nämnderna.

16. Ordlista

Akavia

Ett fackförbund för ekonomer, jurister, samhällsvetare, IT-akademiker, personalvetare och kommunikatörer. Avtalspart i FTP-planen.

Alectas försäkringsnämnd

En intern överprövningsinstans som har inrättats för att Alectas kunder ska kunna få en prövning av tvistiga ärenden hänförliga till Alectas försäkringsprodukter utan att behöva vända sig till domstol eller annan extern instans.

Alternativ pensionslösning

Individuell tjänstepensionsförsäkring som ersätter delar av en kollektivavtalad tjänstepensionsförsäkring/försäkringslösning för anställda med en pensionsmedförande lön som överstiger tio inkomstbasbelopp (så kallad "tiotaggarlösning").

Arbetsoförmögen

En arbetstagare är arbetsoförmögen då han inte kan arbeta på grund av sjukdom eller olycksfall.

Avtalad pensionsålder

Den ålder då ålderspension börjar utbetalas enligt avtal. Den avtalade pensionsåldern påverkas inte av eventuellt uppskjutet eller förtida uttag av pensionen.

Basbelopp

Används för att fastställa vissa försäkringsbelopp och lönegränser. Det finns flera olika basbelopp; prisbasbelopp, förhöjt prisbasbelopp och inkomstbasbelopp. Alla fastställs årligen av regeringen.

Basår

Det startår man utgår ifrån när man beräknar pensions-tillägg.

Collectum

Sköter på uppdrag av Alecia viss administration av FTP 2 i Alecia.

Delvis uttag

Se Partiellt uttag.

Dödsfallsintyg

Ett intyg som används för att visa när en person avled. Utfärdas av Skatteverket.

Efterskydd

Skydd som innebär att försäkringen kan fortsätta att gälla med oförändrade förmåner under viss tid, då en försäkrad lämnar sin anställning av annan anledning än pensionsavgång.

Engångspremie

Premie som betalas vid ett tillfälle.

Familjeskydd

Efterlevandeskydd som ger en pension till efterlevande under en begränsad tid.

FAO

Försäkringsbranschens Arbetsgivareorganisation. Avtalspart i FTP-planen.

Flytträtt

Villkor i försäkringen som gör det möjligt för försäkringstagaren eller den försäkrade att under vissa förutsättningar flytta försäkringskapital från en försäkringsgivare till en annan eller från en förvaltningsform till en annan.

Forena

Fackförbund inom försäkringsbranschen. Avtalspart i FTP-planen.

Fortsättningsförsäkring

Försäkring som är tecknad för att bibehålla förmåner i en tidigare, avslutad försäkring.

Fribrev

Sparförsäkring där premiebetalningarna har avbrutits i förtid och där den framtida pensionen baseras på de premier som redan har betalats in, en intjänad pensionsrätt.

Fribrevsuppräknings

Uppräkning av intjänad pensionsrätt.

FTP-nämnderna

Två partssammansatta nämnder med representanter för FAO – Forena respektive FAO – Akavia samt Sveriges Ingenjörer. Nämnderna företräder kollektivavtalsparterna i frågor som rör tolkning och tillämpning av FTP-planen.

FTP-planen

Kollektivavtalad pensionsplan för försäkringstjänstemän som är överenskommen mellan FAO och Forena samt mellan FAO och Akavia samt Sveriges Ingenjörer.

Förhöjt prisbasbelopp

Belopp som följer prisutvecklingen i Sverige och som varje år fastställs av regeringen.

Förmånsbestämd pension

Pension som i förväg är bestämd till ett visst belopp eller en viss andel av lön eller basbelopp.

Förmånstagare

Den person som försäkringsbelopp ska betalas ut till.

Försäkrad

Fysisk person på vars liv, ålder eller hälsa en försäkring gäller.

Försäkring

Avtal där ena parten (försäkringstagaren) betalar en premie för att den andra parten (försäkringsgivaren) övertar en ekonomisk risk och betalar ut ersättning om en i avtalet specificerad händelse inträffar.

Försäkringsavtal

Avtal om anslutning till FTP 2 i Alecta som tecknas mellan Alecta och arbetsgivaren genom Collectum.

Försäkringsbesked

Uppgift från försäkringsgivaren om en försäkrads aktuella försäkringsskydd.

Försäkringsgivare

Försäkringsföretag eller tjänstepensionsföretag som fysisk eller juridisk person har tecknat försäkring med.

Försäkringstagare

Den som ingått försäkringsavtal med försäkringsgivaren och äger försäkringen.

Försäkringstekniska antaganden

De försäkringstekniska antagandena är en del av de försäkringstekniska riktlinjerna. Antaganden görs för att kunna beräkna bland annat återköpsvärden, fördelning av återbäring samt soliditetsreserver.

Försäkringstekniska riktlinjer

En försäkringsgivare ska upprätthålla och följa försäkringstekniska riktlinjer. Sådana riktlinjer ska innehålla principerna för hur premier bestäms, beräkning av försäkringstekniska avsättningar, återköp och belåning av försäkringar, fördelning av återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade, avgivande och mottagande av återförsäkring samt hur soliditeten ska tillgodoses.

Förtida uttag

Uttag av pension före avtalad pensionsålder.

Hälsoprövning

Prövning av om den försäkrades hälsotillstånd uppfyller försäkringens villkor.

Inkomstbasbelopp

Belopp som följer inkomstutvecklingen i Sverige och som varje år fastställs av regeringen.

Intjänandesamordning

Innebär att tjänstepension som en försäkrad tidigare omfattats av ingår i beräkningen av förmånsbestämd ålderspension och familjepension.

Karenstid

Tidsperiod som måste ha förflutit innan rätt till viss förmån inträder.

Kollektivavtal

Skriftligt avtal mellan arbetstagarorganisation och arbetsgivarorganisation eller enskild arbetsgivare som reglerar löner och övriga anställningsvillkor för arbetstagare.

Kompletterande FTPK-premier

Extra FTPK-premier som arbetsgivaren betalar in.

Löneavstående (lönevaxling)

Minskning av lön i utbyte mot annan förmån.

Månadsvis (löpande) betalda premier

Premie som fortlöpande betalas fram till avtalad pensionsålder.

Partiellt uttag

När den försäkrade endast tar ut en del av pensionen.

Pensioneringsavtal

Avtal om anslutning till FTP-planen som tecknas mellan den valcentral som utsetts av FTP-nämnderna och arbetsgivaren.

Pensionsbesked

Uppgift från försäkringsgivaren om en försäkrads aktuella försäkringsskydd.

Pensionsmedförande lön

Den lön som pensionen beräknas på.

Pensionstillägg

Tillägg till pensionens grundbelopp vars syfte är att värdesäkra pensionen mot inflation.

Pensionsålder

Se avtalad pensionsålder.

Personuppgiftsansvarig

Den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandling av personuppgifter.

Premie

Belopp som betalas till försäkring.

Premiebefrielse

Försäkringsgivaren tar över ansvaret för premiebetalningen då den försäkrade är arbetsoförmögen och villkoren för detta är uppfyllda.

Premiereduktion

Minskning av premie.

Premietillägg

Tillägg till premiens grundbelopp som betalas vid försenad premiebetalning.

PRI-modellen

I stället för att betala premier till en försäkringsgivare tar arbetsgivaren upp pensionsåtagandet som en skuld i balansräkningen. Pengarna börjar betalas ut först när en anställd pensioneras. Kreditförsäkring i PRI Pensionsgaranti garanterar att de anställda får sina pensioner även om arbetsgivaren skulle komma på obestånd.

Prisbasbelopp

Belopp som följer prisutvecklingen i Sverige och som varje år fastställs av regeringen.

Riskförsäkring

Försäkring utan sparande som upphör när premieinbetalningen upphör.

Sjukersättning

Ersättning från Försäkringskassan för den som troligen aldrig kommer att kunna arbeta heltid på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning.

Sjukpenning

Ersättning från Försäkringskassan under tid som man har nedsatt arbetsförmåga och är sjukskriven.

Släktutredning

Ett intyg som används för att visa vilka efterlevande en avliden person har. Utfärdas av Skatteverket.

Socialförsäkring

Samlingsnamn på en rad olika trygghetsersättningar i samhället såsom sjukpenning, pension och barnbidrag.

Socialförsäkringsbalken (2010:110)

Lag som samlar lagstiftningen inom socialförsäkringsområdet.

Sparförsäkring

Försäkring som ger rätt till fribrev.

Sveriges Ingenjörer

Fackförbund för högskoleutbildade ingenjörer. Avtalspart i FTP-planen.

Tjänstepension

Pension som bekostas av arbetsgivaren.

Tjänstetid

Tid som är pensionsgrundande för förmånsbestämd ålderspension, särskild barnpension och familjepension.

Uppskjutet uttag

Uttag av pension efter avtalad pensionsålder.

Ursprunglig FTPK

FTPK som tjänats in genom premiebetalning som längst till och med december 2007 och då den försäkrade inte gjort ett eget val av förvaltare.

Utbetalningssamordning

Minskning av utbetald pension på grund av vissa andra utbetalningar.

Valcentral

Företag som hanterar valet och administrationen av tjänstepensionen inom ett visst område.

Valcentralen

Valcentral inom FTP.

Återbäringskapital

Överskott som har fördelats till försäkringstagare och/eller försäkrade.

Återköp

Utbetalning av försäkringens hela värde som ett engångsbelopp.

Ömsesidigt tjänstepensionsbolag

Tjänstepensionsbolag som ägs av sina kunder.

Överskott

Medel som uppstår om utfallet av de försäkrings tekniska antagandena blir mer gynnsamt än vad som antagits när premien fastställdes.

